

Svätí ochrancovia naši, orodujte za nás!

NAŠE SVETLÁ, VI.

Jún

Čítanie zo životov svätých

Zostavil: RUDOLF SCHIKORA CSsR.

EXERCIČNÝ DOM VO FRÝDKU
1947

„Duše spravodlivých sú však v Božích rukách,
a mučidlo smrti sa ich nedotkne.
Nemúdri sa nazdávali, že je po nich;
za nešťastie posudzoval sa ich odchod, za skazu ich poberanie od nás. –
Oni sú však v pokoji.
Lebo keď aj, podľa mienky ľudí pretrpeli muky,
jednako všetka ich nádej bola v nesmrteľnosti.
Po nedlhom treste prijmú veľké blaho,
pretože ich skúšal Boh a zistil,
že sú ho hodni.
Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopalnú obeť.
Skviet' sa budú ľudia spravodliví,
prebehnú s' a iskry cez trstinu,
súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude ich kráľom naveky.
Tí, čo mali v neho nádej, poznajú pravdu
a čo boli verní v láske, spočinú v ňom,
lebo milosti a zľutovania sa dostane jeho vyvoleným.“
(Mudr3,1-9)

„Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca.“
(Mt13,43)

„Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte
v nás!“
(Flp3,17)

1. júna
„Beh som dokonal.“
(2Tim4,7)

Bl. Alfonz Navarrete a jeho druhovia z rádu sv. Dominika v Japonsku boli umučení v rokoch 1614-1637.

Prvý dominikán, ktorý dal v Japonsku svoj život za vieru, bol P. Alfonz Navarrete. Keď vypuklo prenasledovanie, vytkol s apoštolskou zmužilosťou kráľovi ukrutnosť voči kresťanom. Aby dodal odvahu niektorým slabým kresťanom, ukázal sa verejne vo svojom rehoľnom rúchu. Chytili ho práve, keď bol na ceste do mesta Omura, aby tamojším kresťanom v núdzi pomohol. Ešte zo žalára napomínal bratov, aby sa ujímali opustených detí. Už štyri dni po zajatí bol on, kňaz Ferdinand a domorodý kresťan Lev na čle odvezený na ostrov. Keď dvaja kňazi pokľakli, aby sa pripravili na smrť, poodišiel Lev trochu od nich; i zľakli sa, že zakolísal vo viere. Ten im však povedal: „Nebojím sa smrti, avšak cítim sa nehodným zomrieť zároveň s vami; patrí sa, aby ste prví vošli do neba; ja si to však považujem za česť, ak vás smiem nasledovať v smrti.“ Po krátkej modlitbe boli všetci traja sťatí.

Dňa 4. septembra 1622 bolo 22 kresťanov privedených do hlavného mesta Nagasaki, aby boli popravení. Časť bola odsúdená k smrti mečom, ostatní k smrti ohňom. Na hranici boli priviazaní tak, že sa mohli ľahko zachrániť, keby pre bolesti chceli zaprieť vieru. Oheň sa rozhorieval pomaly, aby boli bolesti väčšie. Všetci zostali dobrovoľne stáť na hranici, len dvaja mladí Japonci pre veľké bolesti prosili, aby boli rýchlejšie usmrtení. Ich prosbe však nevyhoveli. Keď už vystupovali z ohňa, zostúpil Pavol Nangasci, terciár sv. Dominika, zo svojej hranice, vzal ich za ruku, láskavými slovami ich povzbudzoval k vytrvalosti a priviedol ich zasa k ich hranici.

Prenasledovanie trvalo tak dlho, až už nebolo v zemi žiadnych kňazov. Cudzím misionárom bol znemožnený prístup do krajiny. Tak zostali japonskí kresťania dvesto rokov bez duchovných vodcov. A predsa zostali verní vo viere. Keď v polovici minulého storočia zasa prišli do Japonska kňazi, boli prekvapení, že sú tam mnohí katolícki kresťania. Krstili správne, boli dobre poučení o hlavných pravdách svätej viery, poznali modlitby a potajomky mali uschované rozličné predmety zbožnosti, ako kríže, medajlónky, obrázky a podobne.

Japonskí kresťania neverili hneď týmto misionárom, preto ich najprv skúšali, či majú pravú vieru. „Uctievať Matku Pána Ježiša?“ – „Áno.“ – „Uznávajú pápeža za hlavu Cirkvi?“ – „Áno.“ – „Tak ste praví misionári a prijímame vás za svojich kňazov.“

2. júna
Marcellinus a Peter, mučeníci
Erazmus, biskup a mučeník

Marcellinus bol kňaz a Peter exorcista v rímskej cirkvi. Za cisára Diokleciána boli uväznení. V žalári povzbudzovali kresťanov ku statočnosti a obracali pohánov na vieru. Boli popravení asi v roku 304. Ich mená sa vzývajú v kánone svätej omše.

Erazmus (meno znamená: milovaný, obľúbený) bol biskupom vo Formi v Kampagni. Počas prenasledovania utiekol na libanonské pohorie. Keď bol druhýkrát zajatý a mučený, utiekol zasa a prišiel až do Sirmia (Mitrvice) v Pannonii a odtiaľ znovu do Formi. Bol umučený v roku 303.

„Bud' verný až do smrti!“

Pothinus, Blandina, Maturus, Sanctus a spolumučeníci. V polovici druhého storočia prišli žiaci sv. Polykarpa Pothin a Ireneus do južnej Gallie. Kresťanstvo sa utešene šírilo. Za cisára Marka Aurélia (161-180) sa však rozzúrila nová vlna búrky proti cirkvi, tiež v Lyone bolo mnoho kresťanov zatknutých. Všetci nemali toľko zmužilosti a vytrvalosti, aby boli schopní piť horký kalich, ktorý im Pán podával. Asi desať z nich podľahlo hrôzom múk i smrti, zaprelo Krista a odpadlo k modloslužbe, čo ostatným veriacim spôsobilo nevýslovný zármutok. Z toho stratili mnohí kresťania sebadôveru a začali sa báť, či im Boh pri prenasledovaní poskytne dosť sily, aby vo viere zotrvali a zostali vernými až do konca. Všetci sa povzbudzovali k stálosti vo viere a modlili sa horlivo dňom i nocou za seba i za odpadnutých spolubratov.

Do väzenia boli daní i pohanskí služobníci kresťanov, aby svedčili proti pánom. Zo strachu pred smrťou vypovedali, že vraj kresťania vraždia nemluvnatá a pojedajú ich krv a mäso a že sa dopúšťajú ohavných nemravností.

Medzi zatknutými kresťanmi bola služobná Blandina, dievčina tak útleho tela, že sa uväznení kresťania obávali, aby snáď ukrutnými mukami nebola premožená a podlomená vo viere. Avšak radostne žasli a velebili Boha, keď slabá panna podrobená hroznému mučeniu od rána do večera, všetky bolesti znášala s podivuhodnou trpezlivosťou. Zostala pokojná, zatiaľ čo sa jeden katan za druhým unavoval a odstupoval, až nakoniec všetci prehlásili, že už nevedia, akou novou mukou by oslabili statočnosť kresťanskej Grékyne. Kedykoľvek bola na mučidlách od sudca dopytovaná, odpovedala: „Som kresťanka, u nás sa nedeje nič zlého.“ Týmto vyznaním nadobúdala úľavu v bolestiach a nové sily.

Zatiaľ boli držaní vo väzení i tí slabí kresťania, ktorí zo strachu pred mučením svoju vieru zapreli. Pohania ich pokladali za zločincov, pohrdali nimi a šetrili ich ešte menej než verných Kristových vyznávačov. Veľký bol však rozdiel medzi oboma druhmi väzňov. Verní kresťania sa tešili v utrpení myšlienkou, že ho znášajú pre svojho milého Spasiteľa a posilňovali sa navzájom nebeskou útechou, avšak odpadlíci úpeli v žalári bez akejkoľvek útechy, trápení výčitkami svedomia.

Konečne ustanovil vládár deň, kedy mali byť kresťania popravení. Najprv boli mučení Maturus a Sanctus. Boli sťatí mečom. Blandína bola daná šelmám za korisť. Keď jej šelmy neublížili, bola zasa odvedená do žalára.

Práve, keď nadišiel čas výročia trhu a slávnych hier, dostal vládár rozkaz od cisára, aby tí kresťania, ktorí zotrávajú vo viere, boli usmrtení, a to rímski občania mečom, ostatní dravými šelmami, a odpadlíci aby boli prepustení na slobodu. I stalo sa tak.

Potom boli predvedení i odpadlíci, aby ešte raz svoju vieru verejne zapreli. Sužovaní výčitkami svedomia, majúc na pamäti svoje previnenie a zahanbenie, ako zbabelci, kráčali nesmelo, s hlavami sklonenými pred vládarovu súdnu stolicu. Aké však bolo sudcovo prekvapenie a ako žasol zástup pohanov, keď títo ľudia odvolávali svoje skoršie výpovede, horko ľutovali, že zo slabosti a strachu svoju vieru zapreli, vyznávali Krista a prehlásili, že sú ochotní pre neho zomrieť! I oni boli hneď popravení.

A tak zostávala jediná Blandína, ktorá s dychtivosťou očakávala tú chvíľu, kedy jej bude dané, mučenicou smrťou dôjsť k víťazstvu. Posledný deň hier došlo i na ňu. Bola zbičovaná, na rozpálenú stolicu posadená, potom do siete zavinutá a predhodená divokému býkovi, ktorý ju vymrštil do výšky, ťahal, udieral rohami a ušľapal. Stalo sa to v roku 177.

V roku 179 napísala lyonská obec správu o tomto prenasledovaní od obce vo Frýgii, odkiaľ väčšina umučených kresťanov pochádzala. Euzébius Cézarejský, starokresťanský dejepisec, tento list prijal do svojich cirkevných dejín.

3. júna

„Svätá žena je milosť nad milosť.“ (Sir26,19)

Klotilda, burgundská princezná, skoro osirelá, žila na dvore svojho strýka, burgundského kráľa Gundobalda, zarytého ariána. Franský kráľ Chlodvík sa uchádzal o jej ruku. Súhlasila. I bola v roku 493 v meste Soissons slávna svadba. Mladá kráľovná sa snažila obrátiť svojho muža. Tento však namietal: „Ako je možné sa klaňať Ukrižovanému ako Bohu?“ Odpovedala: „Keby sa niektorý tvoj služobník z lásky k tebe vydal na smrť, nectil by si si toho služobníka?“

Keď sa Klotilda stala matkou, vymohla u kráľa, aby bol synáčik pokrstený. Avšak dieťa zakrátko zomrelo a rozhnevaný kráľ povedal: „Pod ochranou mojich bohov by bolo dieťa iste zostalo nažive, ale krst ho usmrtil.“ Kráľovná pokojne odpovedala: „Všemohúcemu Bohu, Stvoriteľovi všetkých vecí, vzdávam vďaky, že ma nemal za nehodnú prijať moje dieťa do nebeského kráľovstva. Moje srdce nemôže truchliť, lebo viem, že pred Božou tvárou žije syn, ktorý zomrel v bielom rúchu krstnej nevinnosti.“

Keď Klotilda porodila druhého syna Chlodomíra, dovolil kráľ len nerád, aby bol pokrstený. A keď sa i toto dieťa ochorelo, kráľ zúrilo predpovedal, že dieťa zaiste zomrie, lebo vraj sa bohovia hnevajú, že bolo pokrstené. Tu sa matka vrúcne modlila, aby Boh vrátil synáčikovi zdravie a ku cti a sláve svojho mena medzi pohanmi ho udržal nažive. Boh vypočul jej modlitby. Chlodomír sa uzdravil. Ale kráľ sa ešte neobrátil.

V roku 496 tiahol Chlodvík proti Alemanom. Pri Zülpichu opodiaľ Kolína nad Rýnom sa strhla medzi oboma vojskami krvavá bitka. Frankovia bojovali udatne, avšak víťazstvo sa klonilo k Alemanom. Nadarmo

vzýval Chlodvík svojich bohov. Jeho vojsko ustupovalo a zdalo sa, že bitka je už stratená. V tejto tiesni si spomenul na to, čo mu hovorievala Klotilda. I pozdvihol oči i ruky k nebu a volal: „Ježišu Kriste, o tebe hovorí Klotilda, že si Syn živého Boha a že dávaš víťazstvo tým, ktorí sú sklúčení a dúfajú v teba, pomôž mi, ak môžeš. Ak mi dáš víťazstvo, uverím v teba a prijmem krst.“ Po tejto modlitbe záutočil znovu na Alemanov a náhle nastal v bitke obrat; kráľ Alemanov padol a jeho vojaci vidiac ho zabitého, vzdali sa na milosť Chlodvíkovi.

Na Vianoce 496 prijal Chlodvík s 3000 mužmi z vojska sv. krst.

Chlodvík obrátený na Kristovu vieru mal síce veľké zásluhy v Cirkvi, boril pohanské chrámy, staval kresťanské svätyne, avšak predsa doposiaľ nebol pretvorený Kristovou vierou. Nevzdával sa svojich náruživostí a šíriac svoju panovnícku moc sa dopúšťal i častých násilností, ba nešťítal sa i povraždiť svojich príbuzných, aby získal ich statky. Toto jednanie zarmútilo zbožnú kráľovnú. Kráľ zomrel v roku 511 a bol pochovaný v parížskom chráme sv. Petra a Pavla, ktorý bol postavený. Klotilda ovdovejúc, odložila kráľovské rúcho, zriekla sa všetkej slávy a odobrala sa k hrobu sv. Martina v Tourse. Tam postavila panenský kláštor a v ňom žila až do konca života v prísnej kázni. Rôzne trápenia jej strpčovali posledné dni života. Jej synovia Chlodomír, Childebert a Chlotar si rozdelili ríšu, ale bojovali proti sebe; ba Childebert a Chlotar zavraždili Chlodomírových synov; iba tretí syn, Chlodvald, im unikol a Klotilda sa na ňom dočkala radosti, že sa stal kňazom. Tiež jej dcéra, vydaná za kráľa Visigotov Amalricha, ktorý bol zúrivy arián, znášala mnoho príkoria pre svoju vieru; ba bola od neho do krvi bitá, až v útrapách zomrela. Ťažko skúšaná vdova-matka Klotilda odumrela svetu a žila výhradne v modlitbe a dobročinnosti. Zomrela v roku 545.

4. júna

František Caracciolo sa narodil v roku 1564 v St. Mária de Villa v Abruzzách a dostal pri krste meno Askanius. V mladíckych rokoch nebezpečne ochorel a v chorobe urobil sľub, že ak sa uzdraví, bude sa venovať službe Božej a službe bližným. Uzdravil sa; študoval bohoslovie a bol vysvätený na kňaza, vstúpil do družiny, ktorá si vytýčila za úlohu pripravovať odsúdencov na kajúcu smrť.

V tej dobe mal v úmysle istý Ján Augustín Adorno z Janova založiť nový rád. Poslal kanoníkovi Fabriciovi Caracciolovi, ktorý bol príbuzným kňaza Askania, list, v ktorom ho žiadal o radu a príspevie v tejto veci. List sa dostal omylom do rúk kňaza Askania, lebo sa tiež volal Caracciolo. Askanius si ihneď zaumienil, že sa pre túto úlohu s oboma spojí. Takto sa dohodli všetci traja, odobrali sa do kamalduského kláštora pri Neapole a tam žijúc v tuhej kázni spísali pravidlá nového rádu. Pápež Sixtus V. potvrdil dňa 1. júla 1588 nový rád a dal mu názov: „Clerici regulares minores“, t. j. „rehoľní duchovní menší“. Okrem troch obvyklých sľubov urobili štvrtý sľub, že nebudú bažiť po hodnostiach.

Prvým predstaveným bol Adorno a keď po troch rokoch zomrel, bol zvolený Askanius, či podľa rehoľného mena, František. Vynikal nábožnosťou, pokorou a vytrvalosťou. Konal cesty do Španielska, aby i tam rozšíril svoj rád. Žil sebazapieravo. Konajúc ďaleké cesty chodil peši v chudobnom pútnickom odeve, živiac sa almužnami. Keď raz prišiel do Ríma, ubytoval sa v útulku pre chudákov a ošetroval tam človeka postihnutého malomocenstvom.

Duchovným bratom uložil za povinnosť, aby sa klaňali velebnej Sviatosti ustavične, dňom i nocou, spoločne sa striedajúc.

Vracajúc sa z Loreta, kam sa vydal na púť, ochorel, a prijímúc sväté sviatosti v kláštore oratoriánov v meste Agnona, zomrel deň pred sviatkom Božieho Tela, dňa 4. júna 1608.

„Chodievaj predom mnou a buď dokonalý!“ (Gn17,1)

Kvirín bol biskupom v Siscii (Sisek na vtoku rieky Kulpy do Sávy v Chorvátsku). Za cisára Galéria dal vládár Maksim po Kvirínovi pátrať. Kvirín ušiel tajne z mesta, ale bol drábmami dohnaný, chytený a privedený k vládarovi. Na otázku, prečo utiekol z mesta, odpovedal: „Odišiel som z mesta preto, lebo náš Kristus Pán povedal: Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do iného.“ Maksim: „Teda vidíš, že všade ťa zastihnú zákony, a že ten, ktorého nazývaš Bohom, ťa neuchráni.“ Kvirín: „Si na omyle; Boh je všade s nami, bol so mnou, keď som bol zajatý, je so mnou i tu.“ Maksim: „Hovoríš naprázdno, aby si získal čas a aby si si jazykom pomohol z tiesne. Počas svojho dlhého života si sa naučil rôznym báhorkám, ale teraz počuj cisárov rozkaz: Vezmi kadidlo a obetuj bohom! Ak tak neurobíš, čaká ťa bolestný trest, ba i hrozná

smrť.“ Kvirín: „Nikdy nebudem obetovať bohom. To, čím mi hrozíš, pokladám si za česť. Smrti, ktorou ma strašíš, sa neľakám.“ Maksim povedal: „Tvoja šialenosť ťa usmrťí,“ a dal Kvirína nemilosrdne stĺcť palicami. Pri mučení dohovárať Maksim Kvirínovi: „Zmúdrej predsa! Keby si obetoval, urobil by som ťa kňazom boha Joviša.“ Kvirín odpovedal: „Som kňazom a chcem obetovať svoj život pravému Bohu.“

I bol teda Kvirín spútaný okovami a vlečený do Kamenca k vladárovi Amanciovi. Ten bol práve v divadle a keď prečítal list od Maksima, opýtal sa Kvirína: „Je všetko pravda, čo je písané o tebe v liste?“ Kvirín odpovedal: „Vyznal som vieru a nič na svete ma nepohne, aby som ju zradil.“ – „Je mi ťa ľúto pre tvoju vysokú starobu a nerád by som ťa vydal na smrť. Poslúchni teda moju rozumnú radu, obetuj bohom a môžeš odísť v pokoji!“ Kvirín odpovedal: „Tvoje slová sú lahodné a mohli by zmeniť myseľ mladíka, ktorý je žiadostivý po pozemskom živote; ale ja túžim po živote večnom a veľmi rád za Krista položím svoj časný život.“

Bol teda odsúdený k smrti utopením. Na hrdlo mu bol zavesený veľký kameň a bol hodný do rieky Gussy. Stalo sa to v roku 309.

5. júna **Bonifác, biskup a mučeník** **„Bližšie k Rímu!“**

Bonifác sa narodil asi v roku 680 v Kirtone pri meste Exeter v Anglicku. Keď vstúpil do kláštora, zatúžil stať sa misionárom medzi pohanmi. S dovolením svojho opáta sa vydal na cestu medzi pohanských Frisov. Nemal však úspech. Frisovia práve bojovali o svoju samostatnosť s kresťanskými Frankami a preniesli nenávisť proti Frankom tiež na kresťanskú vieru. Presvedčiac sa, že nič nespraví, vrátil sa zarmútený do svojho kláštora.

Jeho priateľ, biskup Daniel mu poradil, aby putoval do Ríma a tam si od nástupca svätého Petra vyprosil požehnanie pre svoje misijné dielo. Lebo všetci veľkí misionári šli dobyť svet s požehnaním a plnou mocou pápeža; do Ríma sa vždy vracali, aby nadobudli pri hrobe sv. Petra útechu a silu a u nástupcu sv. Petra radu a poučenie.

Bonifác sa teda odobral do Ríma. Pápež Gregor II. presvedčiac sa o jeho pravovernosti, dal mu plnú moc k šíreniu Kristovej viery po celom Nemecku a dal mu na cestu ostatky svätých, bohoslužobné nádoby a knihy.

A hľa, od tej doby mal úspech v misionárskej práci. Kázal Frisom v Durynsku a Hesensku. Potom vykonal druhú cestu do Ríma. Pápež plesajúc nad znamenitým úspechom diela, vysvätil Bonifáca v roku 722 na biskupa. Bonifác sa potom zaviazal prísahou, že zostane verným pápežovi a že vždy bude hlásať pravé katolícke učenie.

Ešte len rok potom, v roku 723, sa Bonifác vrátil do franskej ríše. Karol Martell, franský panovník, sa k nemu choval najprv nedôverčivo a tiež franskí biskupi nepodporovali Bonifáca v jeho diele. Bonifác začal hlásať Božie slovo v Hesensku.

Z Hesenska sa Bonifác obrátil do Durynska. Tam boli na mnohých miestach kňazi, ktorí boli nevzdelaní, nepoznali cirkevné predpisy a žili pohoršlivo; ba niektorí boli zjavní bludári alebo zmiešavali kresťanstvo s pohanstvom. Bonifác prekonal týchto zvodcov ľudu, všade šíril blahodarne pravú katolícku vieru a založil kláštor Ohrdruf a Bischofshofen. Tieto kláštory sa stali strediskom viery a kresťanskej vzdelanosti.

Úspechy jeho misionárskej práce boli tak požehnané, že prosil v Anglicku o nových misionárov. Z Anglicka prišli nielen kňazi a mnísi, ale i rehoľnice pomáhať v misijnom diele. Kňazi a učители, umelci a remeselníci hlásali Božie slovo, vychovávali mládež, budovali chrámy a kláštory, zvelebovali pusté krajiny, vzdelávali ľud. Rehoľnice zasa vychovávali ženskú mládež.

V roku 738 sa Bonifác uberal po tretíkrát do Ríma, aby vydal počet zo svojho diela. Pápež ho slávne uvítal a menoval ho svojím legátom pre Nemecko.

O vzdelanie a výchovu duchovenstva a o rozkvet viery sa Bonifác postaral tým, že založil niekoľko kláštorov. Najslávnejším z nich bol kláštor vo Fulde. Tento kláštor bol založený na Bonifácovu radu jeho najmilším učeníkom Sturmom, bavorským mníchom. Sturm sám vyhľadal miesto pre kláštor pri prameni rieky Fuldy v Hesensku. A keď ho našiel, odobral sa do Talianska, aby v montecassinskom kláštore spoznal prísnu kázeň podľa prvotných pravidiel sv. Benedikta. Rehoľníci premenili pusté okolie v úrodnú krajinu a kláštor sa stal štepnicou a vysokou školou učenosti.

Hoci bol Bonifác stále zamestnaný misijným dielom, nezabudol na svoju anglickú vlasť. Keď počul, že kráľ Ethibald sa oddáva nespútanému životu, napísal mu: „Spomeň si, aká veľká hanba je oddávať sa zvieracím vášňam a nerestami urážať Boha nanajvyššieho svätého. I u pohanských Sasov je čistota v takej vážnosti, že Sasovia hrdúšia panny, ktoré sa dopustili smilstva, a že spaľujú na hranici ženy, ktoré boli pristihnuté pri cudzoložstve, a že vešajú ich zvodcov. Slovania ochraňujú manželskú lásku tak horlivo, že sa žena prieči byť živá, ak jej umrel muž. Keď si teda pohania neznajúc pravého Boha, vážia čistotu, ako máš zmýšľať o nej ty, kresťan!“

Bonifác si zaumienil venovať zbytok svojho života pokresťančeniu Frisov. S pápežovým dovolením i Pipinovým zložil svoj arcibiskupský úrad do rúk svojho žiaka Lulla a odobral sa v roku 755 do Friska. Vrátil sa síce, avšak nasledujúci rok sa rozlúčiac sa s Lullom, plavil sa loďou s niekoľkými sprievodcami po rieke Yselle k Zuiderskému zálivu a odtiaľ sa odobral k mestu Leeuwarden. Na svätodušné sviatky dňa 5. júla 755 chcel v malom háji udeliť sviatosť birmovania novokrstencom. Ale namiesto zbožného spevu novokrstencom sa ozval v diaľke zlovestný lomoz a vojenský pokrik. Znenazdania sa prihnal zástup ozbrojených pohanov a oboril sa na vierozvesta. Mladí kresťania, ktorí boli pri ňom, sa chceli postaviť útočníkom na odpor. Bonifác to však nedovolil; pohania sa na neho vrhli a Bonifác, držiak knihu evanjelia nad hlavou a modliac sa, bol skolený smrteľnou ranou. Všetci jeho spoločníci, počtom 52, medzi nimi biskup Eoban, boli tiež usmrtení. Pohania potom hľadali v stanoch cenné veci a nenájduť nič okrem bohoslužobných nádob, kníh a sv. ostatkov, všetko rozmetali. Na mieste vraždy vzniklo terajšie mesto Dokkum. Je to v severnom Holandsku. Telo sv. Bonifáca bolo prevezené do fuldského kláštora.

6. júna **Norbert, biskup a vyznávač**

Norbert sa narodil asi v roku 1080 v Xantene v Porýní. Jeho rodina bola spriaznená s cisárom Henrichom IV. Podľa vtedajšieho neblahého zvyku najstarší syn dostal dedičstvo po otcovi a mladší vstupovali do duchovného stavu, aby si zaopatřili výnosné cirkevné príjmy. Tiež Norbert sa stal kanonikom v Xantene, ale zostal svetského zmýšľania.

Za krásneho letného dňa v roku 1115 si vyšiel na koni na hlučnú zábavu. Cestou bol prekvapený prudkou búrkou. Norbert koňa popoháňal, aby čo najrýchlejšie dosiahol cieľ. Tu naraz pred ním udrel blesk. Kôň sa splašil a zhodil Norberta, ktorý zostal omráčený ležať. Keď sa prebral z mrákot, prebudila sa tiež jeho duša a plný ľútosť zvolal: „Pane, čo chceš, aby som urobil?“ A bolo mu, ako by započul hlas: „Upuť o zlého a rob dobre, hľadaj pokoj!“ Od toho okamihu bol Norbert ako zmenený. Opustil kráľovský dvor, šiel do samoty, oplakával svoje hriechy a pripravoval sa na svätenie kňazstva modlitbou a štúdiom.

Keď po dvoch rokoch slúžil prvú sv. omšu, obrátil sa po evanjeliu a z plnosti svojho srdca hovoril: „Aká to zaslepenosť bažiť po sláve, ktorá pomínie; hľadať bohatstvo, ktoré ochudobňuje dušu, oddať sa radostiam, ktorých koniec je bolesť; milovať svet, kde duša nenájde pokoj, kde nie je šťastie bez nehody, radovánky bez trnia, prebytok bez biedy a kde najlepšie dni nie sú bez utrpenia?“

Po svätení na kňaza sa vrátil do Xanten. Pokúsil sa napraviť nízku kázeň kanonikov, ale márne. Preto predal svoje dedičstvo po rodičoch, rozdal výťažok chudobným, odobral sa k pápežovi Gelasiovi II., od ktorého si vyžiadal plnú moc, aby mohol ako misionár všade hlásať pokánie. Kázaval najčastejšie o budúcom súde, o sv. spovedi a o Najsvätejšej Sviatosťi oltárnej. Týmito misijnými prácami sa tak vyčerpal, že ťažko ochorel.

Keď sa uzdravil, dal mu lyonský biskup dovolenie, aby na ktoromkoľvek mieste v jeho diecéze založil kláštor. Vybral si bahnitú, nevlúdne údolie Prémontré, a tam založil rád premonštrátov, ktorému dal rehoľu svätého Augustína. Bol to prvý rád, ktorý s účelom vlastného sebaopšvácovania spájal účel všestranného apoštolátu. Svätec chcel, aby členovia premonštrátskeho rádu pôsobili nielen príkladom odriekavého života, ale i všetkými vhodnými vonkajšími prostriedkami.

V roku 1126 bol Norbert na ríšskom sneme v Špýri zvolený za devínskeho (magdeburského) arcibiskupa. Prijal voľbu a odobral sa do svojho chrámu bosý a v chatrnom odeve kajúcnika. Pri bráne arcibiskupského domu ho zadržal vrátnik, považujúc ho za žobráka. Keď s hrôzou spoznal svoj omyl a prosil o odpustenie, povedal mu svätý arcibiskup: „Neboj sa, ty si ma lepšie prekukol, než všetci tí, ktorí ma prinútili k dôstojnosti, ktorej ja úbohý a chudobný skutočne nie som hoden.“ I ako arcibiskup žil Norbert podľa premonštrátskych pravidiel.

Predovšetkým mu bolo určené vymáhať navrátenie cirkevných majetkov, ktoré boli od šľachticov neprávom ukradnuté. Ďalej sa snažil napraviť nezriadený život zosvetštených kanoníkov. Ale svojou šľachetnou snahou si vzbudil nenávisť šľachticov i duchovných hodnostárov. Títo zaslepení najali istého človeka, aby odpratal im nepohodlného arcibiskupa. Zákerník sa priblížil k Norbertovi pod zámenkou spovede. Ale svätec spoznal, čo zamýšľa, skríkol na neho: „Stoj!“ a rozkázal, aby bol prehládaný. Stalo sa a našli u neho skrytú dýku.

Nenávisť odporcov rástla, rástla však tiež Norbertova horlivosť a statočnosť. Dňa 29. júna 1129 si Norbert predsavzal znova vysvätiť stoličný chrám, ktorý bol znesvätený hriechom tam spáchaným. Pri tejto príležitosti vznikla vzbura ľudu poštvaného proti Norbertovi. Vytýkali mu, že vraj „rozbíja oltáre, vyprázdňuje svätostánky, že vzal ostatky a kostolné poklady“. Norbert musel pred vzbúrencami utiecť do susednej silnej veže. Buriči urobili na vežu útok kričiac: „Vysťahuj sa! Vysťahuj sa!“ Jedni strieľali do otvorov na veži, iní sa drali hore po rebríku. Norbert im vyšiel v ústrety hovoriac: „Jedného človeka hľadáte, hľa, tu som! Ostatných ušetríte!“ Ďali po ňom, ale nezraniu ho, odišli. Norbert sa uchýlil do augustiánskeho kláštora Petersberg. Devínski občania vytriezveli a poslali poslov, aby ho prosili o odpustenie. Norbert odpustil, vrátil sa a zbavil mesto cirkevnej kliatby, ktorou bolo postihnuté.

Od tej doby mal Norbert pokoj a bol otcom zverenému ľudu. Staral sa o povznesenie mravov duchovenstva i ľudu. Chudobných štedro podporoval. Majúc na území jemu podriadenému tiež veľa Slovanov, posielal k nim vierozvestov. Luticom poslal Vicelina, Bodrcom misionára svojho premonštrátskeho rádu.

Legenda rozpráva, že keď sv. Norbert prišiel do mesta Vürcburk, duchovenstvo a ľud ho prosili, aby v katedrále slúžil sv. omšu. Stalo sa, že slepá žena, známa všetkým obyvateľom, sa pri sv. omši tlačila k oltáru a prosila svätca, aby ju uzdravil. Keď Norbert prijal Pánovo Telo, obrátil sa k slepej žene a – dýchol na jej oči. A hľa, v tom okamihu sa žene vrátil zrak. Z moci Božieho Syna, ktorého práve prijal do svojho srdca, svätý Norbert uzdravil túto ženu.

Pre tento zázrak a svätcovu kázanie sa mnohí obrátili a robili pokánie zo svojich hriechov. Áno, niektorí z najvznešenejších občanov mesta odovzdali Božiemu mužovi svoj majetok a prosili, aby boli prijatí do jeho rádu.

Tak dych Oltárnej Sviatosti nielen vrátil slepej žene zrak, ale i otvoril oči duším týchto mužov, že spoznali, čo im bolo pre spásu. Ľud bol nadšený skutkami a slovami svätého muža a chválil Boha modlitbami a spevmi. Najviac však Norbert sám chválil Boha; spomenul si snáď, ako pred rokmi i jemu Boh otvoril oči.

Energicky zastával sa práva Cirkvi proti štátnym prechmatom a počas nepokojov hájil po boku svätého Bernarda právoplatného pápeža Inocenca II. Mal značnú účasť pri zmiernom rozriešení sporu o investitúru vo Wormse v roku 1122. Vysilený sebazapieraním a prácou zomrel svätou smrťou 6. júna 1134. V roku 1627 bolo jeho telo prenesené na Strahov do Prahy, kde doposiaľ odpočíva. V tom istom roku bol prehlásený za českého patróna.

7. júna

Julita bola nábožná kresťanská žena v meste Ikóniu v Lykaonii. Mala jediného synčeka Cyra. Keď vypuklo prenasledovanie kresťanov, utiekla so synčekom a dvoma slúžkami z Ikónia do Seleucie a odtiaľ do Tarzu v Kilikii. Avšak ani tam nebola v bezpečí pred sľedivými cisárovými drábmami. Zanedlho už bola Julita spoznaná ako kresťanka, daná do žalára a na druhý deň predvedená pred cisárskeho námestníka Alexandra. Obe jej slúžky utiekli, ale skoro sa spamätali, dodali si odvahy a odobrali sa k súdu, aby videli, čo sa stane s ich veliteľkou. Julita držiac svoje dieťa v náručí odpovedala na námestníckove otázky: „Som kresťanka a pohanským modlám nebudem obetovať.“ Námestník sa rozgneval, dal jej synáčika vziať z náruče, potom ju natiahnuť na škripec, biť a mučiť. Chlapček Cyrus vidiac, ako kati ukrutne bijú jeho matku, dal sa do usedavého plaču a snažil sa k nej predať. Sudca chtiac ho utíšiť, vzal ho na kolená, lichotil mu a chcel ho pobožkať; ale chlapček svojimi malými rukami odstrkoval jeho hlavu, vošiel mu do brady, poškrabal mu nechtami tvár a volal, ako počul volať svoju matku: „Som kresťan, som kresťan.“

Námestník sa rozzúrnil, chytil chlapčeka za nôžku a hodil ho celou silou o zem. Chlapčekova hlavička sa rozbila, a celé miesto bolo postriekané krvou a jeho mozgom. Diváci sa zhrozili tejto neľudskej ukrutnosti a i pohania ju odsudzovali. Julita, hoci nežná matka, zostala pokojná. Vidiac umierať dieťa, prekonala prirodzený materský cit a modlila sa: „Vzdávam Ti vďaky, ó Bože, že si môjmu synovi predo mnou dal

mučenícku palmu.“ Náместník dal Julitu opäť natiahnúť na škripec, liať jej na nohy vriacu smolu a jej telo drásat' rozpálenými železnými hrebeňmi. Potom kázal, aby bola s'atá. Na ceste k popravisku jej dali do úst uzdu, aby jej bolo zabránené prehovorit' k ľudu. Bola s'atá v roku 305. Sviatok sv. Julity a jej statočného synčeka je 7. (alebo niekde 16.) júna.

„Je hriech, ktorý vedie k smrti.“
(1Jn5,16)

Keď Anna (nar. 1. 10. 1549 v Almendrále v Kastilii) bola ešte sotva trojročným dieťaťom a práve sa naučila hovoriť a chodiť, hrala sa raz v blízkosti schodov. Vedľa nej pracovali staršie sestry. Matka šla okolo a vidiac dieťa napomínala sestry: „Dajte dobrý pozor na dieťaťko, aby nespadlo! Ako ľahko by sa mohlo poranit' alebo dokonca zabít! Dajte dobrý pozor.“

Keď matka odišla, povedala jedna zo sestier: „Dal by Boh, aby dieťa zomrelo skôr, než bude mať sedem rokov a než začne hrešiť. Keby umrelo teraz, prišlo by priamo do neba.“ „Ale predsa chceme dať dobrý pozor na ňu,“ odvetila druhá sestra. „Keď zostane nažive, bude z nej snád' veľká svätica.“ „To je veľmi neisté,“ namietala prvá, „Isté je len to, že deti, keď už majú sedem rokov, začínajú hrešiť...“

Neskôr napísala svätica vo svojich spomienkach: „Tento rozhovor svojich sestier som počúvala s napätím. Všetkému som veľmi dobre rozumela. V mojej duši zanechali tieto slová veľkú bázeň pred hriechom a veľkú túžbu po nebi. Cítila som od tej doby horúcu žiadosť milovať Spasiteľa, slúžiť Mu a tak dosiahnuť blaženosť. Mala som veľkú bázeň Ho uraziť. Keď som dospela do siedmeho roku a domnievala som sa, že teraz môžem hrešiť, horko som plakala; priala som si, aby som radšej zomrela, než zhrešila. Jedna z mojich sestier sa ma opýtala: „Prečo plačeš?“ Odpovedala som: „Preto, že mám sedem rokov a bojím sa uraziť Boha. Radšej chcem umrieť, než spáchať jeden jediný hriech.“ Táto bázeň pred hriechom a táto láska k Spasiteľovi zostali Anne po celý život, i keď dospela a v cnostiach sa osvedčila. „Boj sa hriechu!“ – „Miluj Spasiteľa!“ tieto dve myšlienky ju sprevádzali na všetkých cestách života a chránili ju pred každým nebezpečenstvom a urobili z nej skutočne – veľkú sväticu.

Aby sa lepšie uchránila pred hriechom a aby viac mohla milovať svojho Spasiteľa, vstúpila neskôr do rádu bosých karmelitánok, ktoré vtedy práve veľká sv. Terézia reformovala. Dostala meno Anna od sv. Bartolomeja. Anna bola horlivou pomocnicou sv. Terézie a zaviedla rád reformovaných karmelitánok do Francúzska. Zomrela 7. júna 1626 v Antverpách.

8. júna
Večná lampa

Mária od Božského Srdca, predtým grófká Drosta z Vischeringu, sa narodila 8. septembra 1863 v Münsteri. Ako dieťa hovorievala: „Ľutujem, že nie som chlapcom, aby som mohla ísť ako misionár do pohanských krajín.“ Ako dvadsaťdvaročná ťažko ochorela. Lekári jej radili zmenu vzduchu, najlepšie morské kúpele. Rozhodli sa pre Norderney.

„Cesta tam mi bola ťažká; nerada som opustila blaženú samotu so Spasiteľom v zámockej kaplnke. Sotva sme prišli na ostrov, hneď sme navštívili jednu katolícku kaplnku, ktorá tam je; lebo obyvateľstvo je vcelku protestantské. Vstúpili sme; avšak Najsvätejšej Sviatosti tam nebolo. Môj Ježišu, mala som zostať bez teba? Stretli sme kňaza a prosila som otca, aby som sa mohla opýtať, či tu nemajú dovolenie uchovávať Najsvätejšiu Sviatosť v kaplnke.

Kňaz odpovedal: „Dovolenie síce je, ale nie je nikoho, kto by sa postaral o večnú lampu alebo prevzal zodpovednosť za to, že bude všetko v poriadku. Ja sem prichádzam len raz za týždeň a tak sa nedá nič robiť.“

Pýtala som sa dôstojného pána, či by sa mohla Sviatosť oltárna uchovávať, keby som ja prevzala zodpovednosť a postarala sa o večnú lampu. S tým ochotne súhlasil.

Nemôžem ani popísať útechu, ktorú som pocítila. Zdalo sa mi, ako by tu Pán len kvôli mne prebýval a úplne bol zverený do mojej starostlivosti. Všetko som pripravovala ku sv. omši, uschovávala kľúče, atď. Keďže na ostrove prebývalo niekoľko chorých kňazov, neboli sme ani jeden deň bez sv. omše.

Najsvätejšie Spasiteľovo Srdce je tak vďačné za najmenšiu službu Jemu preukázanú.

Mojou najväčšou radosťou bolo udržiavať svetlo vo večnej lampe. Ako som závidela tejto lampe, že mohla vo dne v noci horieť pred svätostánkom! Táto práca vo mne vzbudzovala túžbu, byť nielen nevestou,

ale i obeťou najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Kedykoľvek som rozsvietila lampu, prosila som Spasiteľa, aby nikdy vo mne neuhasl svetlo jeho milosti, a aby som horela, áno, aby som sa strávila z lásky k Nemu.“

Spasiteľ vypočul prosby svojej nevesty. Ozdravela, vstúpila do družiny „Sestier Dobrého Pastiera“, ktorá sa venovala záchrane padlých dievok. Bola poslaná ako predstavená do Porta v Portugalsku; na tamjšom ústave viazol veľký dlh a bolo nebezpečenstvo, že bude ústav zatvorený a dievky zasa prepustené a dané napospas svetu. Mária nielen zachránila ústav, ale priviedla ho k rozkvetu.

I keď bola postihnutá chorobou miechy, neustala v práci a dávala sa na nosítkach nosiť do hovorne. Zomrela práve v hodinu, keď zvony vyzváňali k večerám sviatku Pánovho Srdca. Na druhý deň bol celý svet zasvätený Božskému Srdcu. Na jej prosbu staručký pápež Lev XIII. nariadil toto zasvätenie. Zomrela 6. júna 1899.

9. júna

Primus a Felician, mučeníci

Sv. Primus a Felician boli rodní bratia v Ríme. Žili zbožne a spravodlivo a hoci boli zámožní, udeľovali hojne almužien trpiacim ľuďom, zvlášť kresťanom. Modloslužobní kňazi ich obžalovali na súde, že sú odporcami bohov. Ale Primus a Felician odpovedali: „Vaším dreveným a kamenným bohom sa nikdy nebudeme klaňať; sú bezmocní; sú mŕtvi a nechodia, ba ani stáť by nemohli, keby neboli železnými tyčami a svorkami pripevnení.“

Keď Dioklecián počul, že bratia dali tak rozhodne odmietavú odpoveď, dal ich ukrutne zbičovať a doviešť na Nunemta (teraz Mentana) v Ríme. Tam ich vypočúval cisársky námestník Promotus. Ten vidiac, že sa bratia navzájom povzbudzujú a tešia, rozkázal, aby ich od seba oddelili. A potom dohovárал staršiemu z nich, Felicianovi, ktorý mal bezmála osemdesiat rokov, takto: „Šetri svoj vysoký vek, poslušni cisárske rozkazy a neuvažuj na seba muky!“ Felician odpovedal: „Som už starec a 30 rokov poznám pravdu Kristovu. Zostanem jej verný až do smrti.“ Námestník dal Feliciana natiahnuť na škripec, mrškať bičíkmi s olovenými guľčkami, odviesť do žalára a tam mučiť hladom.

Potom si námestník dal predvolať Prima a povedal úlisne: „Tvoj brat Felician sa konečne umúdril, poslušol cisárske rozkazy a vzdal poctu nesmrteľným bohom. Nuž, nasleduj jeho príklad, aby si si získal cisárovu priazeň!“ Avšak Primus prekukol túto lešť a odpovedal: „Neverím, že by sa môj brat na sklonku svojho života stal neverným Kristovi. Nehovoriš pravdu. Rozdelil si nás podľa tela, ale naše duše nemôžeš rozlúčiť. I keby si nás usmrtil, stretneme sa opäť pri Kristovi.“ Námestník dal nato Prima tĺcť sochormi a kázal priviesť Feliciana. Primus uvidiac svojho brata, povedal: „Ajhľa, môj brat neobetoval modlám, ako si mi klamal. Obaja chceme vytrvať v Kristovej viere.“ Námestník dal oboch bratoch po rôznych mukách popraviť mečom v roku 287.

„Tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera.“ (1Jn5,4)

Ugandskí mučeníci. Až v roku 1879 prišli do strednej Afriky prví misionári. Osemnásťročný kráľ Muanga bol spočiatku kresťanskej viere naklonený. Mnohí sa dali pokrstiť a snažili sa získať i iných pre vieru. Ale minister Katikiro podozrieval kresťanov z vlastizrady a tak naplnil kráľovo srdce nenávisťou proti nim. Jozef Mukasa, jeden z prvých kráľovských úradníkov, hájil kresťanov a napomínal kráľa, aby nepoškrnil svoje ruky nevinnou krvou. Za to bol odsúdený na smrť a sťatý. Pred popravou povedal katovi: „Povedz kráľovi, že ma nevinne odsúdil; odpúšťam mu však z celého srdca. Povedz mu ďalej, aby svoj čin ľutoval; ak nebude ľutovať, vybavíme si svoju vec pred Božou súdnou stolicou.“

Jozef Mukasa bol vychovávateľom kráľovských pázat; dával im najlepší príklad a povzbudzoval ich k dobrému. Boli ho hodní. Večer, dňa 25. mája, videl kráľ na prechádzke, ako páža Diviš Sebuggvaio učí kamaráta katechizmu. „Čo to robíte?“ pýtal sa kráľ. „Učím svojho priateľa katechizmu,“ odpovedal Diviš. Kráľ sa rozhneval a povedal: „Počkaj, vyženiem ti tvoju drzosť,“ a prebodol mládenca kópiou.

To bolo znamením k všeobecnému prenasledovaniu kresťanov. Na druhý deň dal kráľ predvolať pázátá, prísne ich pokarhal a povedal: „Tí, ktorí sa modlia, nech vstúpia sem!“ Hneď vstúpilo 20 mládencov na označené miesto. Boli zviazaní a odvedení do žalára.

Každý z mladých Kristových vyznávačov bol za zaviazaný do otiepy rákosu a tak boli položení vedľa seba. Potom boli zapálení pri nohách, aby viac a dlhšie trpeli. Keď sa im kati posmievali: „Nech vám

pomôže váš Boh a vyslobodí vás z ohňa!“, odpovedal Karol Luanga: „Úbohý blázon! Nevieš, čo hovoríš. Je mi, ako by si lial na mňa čerstvú vodu. Avšak teba Boh, ktorému sa posmievaš, uvrhne do skutočného ohňa!“

Keď už plamene pálili ich telá, modlili sa mučeníci spoločne silným hlasom, až jeden za druhým smrťou umíkal. Bolo to v roku 1885.

Troch najmladších, sotva štrnásťročných mladíkov - Dionysia, Simeona a Karola, chcel krutý náčelník predsa len ušetriť. Odkázal im: „Sľúbte, že sa nebudete modliť (t. j. vyznávať kresťanské náboženstvo) a kráľ vám dá milosť.“ Ale oni neústupne odpovedali: „Dokiaľ budeme živí, budeme sa modliť!“ Keď boli ostatní zaväzovaní do otiepky rákosu, volal i malý Simeon: „Kde je moja otieпка? Každý má svoju, aj ja ju chcem mať!“ Kat ho teda naoko zaviazal tiež. Bol by rád zachránil svojho syna, ktorý bol medzi odsúdenými. Avšak mládenec bol proti zvodom k odpadu ako skala. Preto ho otec usmrtil ranou do tyla, aby ho ušetril múk v ohni.

Traja boli neskoršie prepustení na slobodu. Dvom z nich sa dostalo šťastie, že boli prítomní slávnosti blahorečenia svojich druhov.

10. júna

„Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrým premáhaj zlo!“ (Rim12,21)

Markéta bola dcérou Eduarda, vychovávaného vo vyhnanstve v Uhrách svätým Štefanom. Eduard sa oženil s neterou sv. Štefana- Agátou. V roku 1057 bol povolaný do Anglicka, aby tam nastúpil na trón. Zomrel však a ovdovená matka sa chcela vrátiť do Uhier. Ale nedostala sa tam, lebo búrka zahnila jej loď na škótske brehy. Tamojší kráľ Malkolm III. ju prijal na svoj dvor. Keď Malkolm spoznal, aká je Markéta cnostná, požiadal ju o ruku. Markéta bola v rozpakoch, lebo Malkolm bol surový bojovník a na jeho rukách bola ľudská krv. Avšak z lásky k matke a súrodencom sa rozhodla pre manželstvo.

Toto manželstvo bolo dielom Božej prozreteľnosti. Spanilá, duchaplná a cnostná kráľovná si získala svojou milou povahou prevahu nad kráľom, miernila jeho drsné mravy, zušľachťovala jeho ducha, svojou dobrotou tlmila oheň náruživosti, odvracala ho od násilností a bezprávia a navádzala ho k šľachetným skutkom.

V Škótsku panovali vtedy rozličné neporiadky. Ľudia zanedbávali sväté sviatosti a znesväcovali nedelňu služobnou prácou, nezachovávali cirkevné pôsty a žili v poverách; úžerníci vydierali ľud a páni žili v neplatných manželstvách a prevádzkovali svätokupectvo. Kráľovná sa neúnavne zasadzovala o nápravu týchto neprístojností a o zvelebenie kresťanských mravov a cirkevnej kázne.

Bola matkou ôsmich detí. Vychovávala ich veľmi starostlivo. Aby deťom nebolo dávané žiadne pohoršenie, postarala sa, že na kráľovský dvor neprišiel nikto, kto by nebol bezúhonný. Opakovala s deťmi, čomu sa od svojich vychovávateľov naučila, a kedykoľvek sa niektoré dopustilo poklesku, neváhala ho dať potrestať. Vodila ich do Pánovho chrámu, modlievala sa s nimi a vstúpila do ich srdca lásku k Bohu a blížnemu. Boh žehnal snahám starostlivej matky. Traja zo synov panovali slávne v Škótsku, jeden z nich, kráľ Dávid, zomrel ako svätec; z dcér sa Mathilda stala anglickou kráľovnou a ctí sa tiež ako svätica. Markéta viedla zdravý duchovný život. Chodila pravidelne na sv. spoveď a prosila spovedníka, aby ju bez ostychu upozornil na každú chybu, ktorú by na nej spozoroval. Hovorievala: „Lepšie sú rany láskavého priateľa, než bozky lichotiaceho nepriateľa.“

Dvadsať rokov požehnané pôsobila v Škótsku. Ťažko ochorela. V chorobe sa modlievala: „Pane, Ježišu Kriste, ktorý si svojou smrťou svetu dal život, vyslobod' ma od všetkého zlého!“ Keď spoznala, že sa blíži smrť, dala sa doniesť do Pánovho chrámu, vykonala tam životnú spoveď, prijala Pánovo Telo i sviatosť posledného pomazania. Potom povedala svojmu spovedníkovi: „Dve veci vám kladiem, ctihodný otče, na srdce: prvá, aby ste, pokiaľ budete žiť, na mňa pamätali modlitbou pri svätej omši, a druhú, aby ste sa ujali mojich synov. Bdejte nad nimi, aby sa Boha báli a Ho milovali. Ak sa stane, že niektorý z mojich synov bude povýšený, neprestávajújte mu byť učiteľom, a sledujte, aby sa pýchou nevyvážal, Boha lakomstvom nehneval a svoje spasenie nezanedbával. Prosím vás, sľúbte mi to pred Bohom!“

Štyri dni pred smrťou chorej Markéty padli kráľ Malkolm a jeho najstarší syn vo vojne s Anglickom. Keď chorá počula smutnú správu, pozdvihla oči k nebu a modlila sa: „Chválim Ťa a vzdávam ti vďaky, všemohúci Bože, že v poslednej hodine môjho života si ma ráčil navštíviť touto strasťou, aby som ju trpezlivo niesla a tak zadosťučinila za svoje hriechy.“ Zomrela 16. novembra 1093.

11. júna Barbabáš, apoštol

Barnabáš sa nazýval predtým Joses, či Jozef. Meno Barnabáš znamená: Syn útechy. Joses pochádzal z kňazského pokolenia Lévitov a narodil sa na ostrove Cyprus (Sk4,36). Ako hovorí cirkevné podanie, Joses prišiel do Jeruzalema, aby sa v Gamalielovej škole naučil Starému Zákonu. Tentokrát poznal Ježiša Krista a podľa správy Klementa Alexandrijského bol prijatý do zboru 72 Pánových učeníkov. Apoštolské skutky vysvetľujú, že Joses či Barnabáš predal svoj majetok, vzal peniaze a položil ich k nohám apoštolov na rozdelenie pre chudobných veriacich. Barnabáš sa chváli ako muž dobrý, plný Ducha Svätého a viery.

Vydal sa s Pavlom na apoštolskú cestu. K nim sa pripojil Barnabášov bratranec, príjmením Marek (Sk12,25). Na tejto ceste sa stalo v Lystre, že Pavol uzdravil chromého od narodenia a že pohania, uvidiac zázrak, užasli a pokladali oboch apoštolov za bohov: Barnabáša, keďže bol mohutnej postavy, za Jupitera, výrečného Pavla za Merkúra. Keď to zbadal Pavol s Barnabášom, vytkli ľudu ich pochabosť (Sk14). Na Jeruzalemskom sneme okolo roku 50 všetci zhromaždení vypočuli najprv Petra a potom Barnabáša a Pavla (Sk15,1-30). Neskôr sa Pavol a Barnabáš opäť mienili vydať na cesty, navštíviť zriadené kresťanské obce; a tu sa stala medzi nimi malá roztržka. Barnabáš totiž opäť chcel vziať bratranca Marka za sprievodcu, Pavol však namietal, že Marek nebol vtedy vytrvalý na cestách. Preto vzal Pavol za sprievodcu Sílasa, Barnabáš potom odišiel s Markom na ostrov Cyprus (Sk15,36). Ďalej už nie sú žiadne zmienky vo Sv. Písme o Barnabášovi. Podľa podania bol na ostrove Cyprus v roku 60 ukameňovaný židmi. Barnabášovi sa dostalo už v prvých kresťanských dobách čestného názvu „apoštola“.

„Zdatnú ženu, kto ju nájde?“ (Prísl31,10)

Anna Mária Taigi sa narodila 29. mája 1769 v Siene. Otec bol bohatý, stratil však svoj majetok a presťahoval sa do Ríma, kde prijal miesto domáceho sluhu. Malá Anna Mária musela doma usilovne pomáhať a pomáhala rada. Keď prišiel otec unavený z práce, veselo mu bežala oproti, pozdravila ho, zobrala mu klobúk a plášť a pýtala sa, čo by si prial. Potom mu pritiahla ku stolu pohodlnú stoličku a priniesla mu jednoduchú, ale chutne pripravenú večeru. „Ale Anička,“ pýtal sa otec, „kde si sa naučila tak výborne variť?“ S úsmevom odpovedala: „Niečomu ma naučila maminka, ostatné som sa naučila od iných. Keď prídem do kuchyne, najprv sa pomodlím ‚Zdravas Mária‘ a potom mi ide všetko dobre.“ Pri všetkej chudobe bola takpovediac slniečkom v rodine.

Keď mala 21 rokov, začala sa vrúcne modliť, aby ju Pán Boh viedol k pravému povolaniu. Keď sa poradila so spovedníkom, povedal jej: „Božia vôľa je, aby ste sa vydala. Avšak ponechajte budúcnosť úplne Prozreteľnosti Božej, tá vám iste pošle toho muža, ktorému ste určená za manželku.“ Anna sa modlila tým horlivejšie k Duchu Svätému o osvietenie, aby sa v tomto rozhodujúcom kroku nezmýlila.

Sluha u kniežaťa Chigiho, Dominik Taigi, požiadal otca o jej ruku. Anna Mária odpovedala otcovi: „Dajte mi niekoľko dní na rozmyslenie, aby som si v modlitbách mohla vec zvážiť pred Bohom, a medzitým sa snažte vyzistiť o Dominikovi, hlavne či je bohabojný.“

O štyri nedele bola svadba a Anna Mária použila tento čas, aby si pripravila svoju výbavu a ešte viac, aby hlavne svoju dušu pripravila na životnú svätú spoveď.

Žila len pre svoju rodinu. Boh jej dal sedem detí. Mala s nimi dost práce. Deti viedla k pravej zbožnosti. Ráno sa spoločne modlili, potom šli podľa možností na sv. omšu. Večer mali duchovné čítanie, ruženec a večernú modlitbu. Keď dospelé deti mali známosť, nesmeli byť samé bez dozoru.

Boh ju obdaril mnohými zvláštnymi milosťami, pri tom však nezanedbávala svoju domácnosť. Jej muž povedal po jej smrti: „Často sa stalo, že som pri návrate z práce našiel dom plný ľudí, ktorí k nej prišli po radu. Hneď opustila všetkých, i keď to boli preláti, a ponáhľala sa, aby ma so všetkou pozornosťou obslúžila. Bolo na nej vidieť, že to robila zo srdca rada.“

Anna zomrela 9. júna 1837. Pápež Benedikt XV. ju prehlásil v roku 1920 za blahoslavenú.

12. júna Ján z Fakundy, vyznávač Basilides, Cyrin, Nabor, Nazarius, mučeníci

„Ak ťa niekto udrie...“ (Mt5,39)

Ján z Fakundy sa narodil v roku 1419 v Sahagune, v leonskej krajine v Španielsku, z otca Jána Konsalviho z Kastrilla a matky Sanzie, rodenej Martinezovej. Podľa vtedajšieho neblahého zvyku mu otec rýchlo zaobstaral farské obročie (úrad). Príjmy z neho plynuli Jánovi, fara však bola spravovaná kňazom-námestníkom. Ale keď Ján porozumel, že je to nesprávne, zdráhal sa príjmy prijať a povedal: „Nevnucujte mi ich! Nenúťte ma k hriechu! Nechcem si obťažovať svedomie!“ Neskôr prišiel Ján do Burgosu, kde ho biskup Alfonz vysvätil za kňaza. Ale keď Ján spozoroval, že ak sa má stať dobrým kazateľom, potrebuje dôkladné štúdium teológie, odobral sa na vysoké školy do Salamanky. Tam vyspel na zdatného duchovného rečníka.

Keďže žil nadmieru prísne a pracoval bez oddychu pre spásu ľudí, ochorel a mal sa podľa lekárskej rady podrobiť bolestnej a nebezpečnej operácii. I súhlasil s tým a urobil Bohu sľub, že ak vyviazne živý, vstúpi do kláštora. Operácia sa vydarila a chorý sa dokonale uzdravil. Vzdávajúc Bohu vďaky, premýšľal, ako najlepšie by svoj sľub vyplnil. Jedného dňa, keď opäť o tejto veci premýšľal a prosil Boha o radu, zbadal polonahého žobráka. Daroval mu svoje najlepšie šaty a hnaný vnútorným hlasom vstúpil do kláštora augustiánov v Salamancii, kde vládla prísna rehoľná kázeň. Tu vykonal v pokore a príkladnej poslušnosti noviciát, dňa 28. augusta 1464 slávne rehoľné sľuby a zakrátko bol svojimi bratmi zvolený za prevora.

Na kazateľnici bičoval Ján s apoštolskou priamosťou hriechy vtedy vládnuce; horlil najmä proti pohoršlivému odevu žien a dievčat, proti utláčaniu chudobných, proti svárlihostiam a zanedbávaniu kresťanských povinností v rodinách zámožných mešťanov. Zbožný ľud si preto Jána vážil a hrnul sa k jeho kazateľnici, tí však, ktorí sa cítili dotknutí, zanevreli na neho a odvážili sa dokonca robiť mu úklady.

Raz kázal Ján v meste Alba. Vojvoda Don Garcia počujúc jeho kázanie mu pohrozil pomstou. Ján mu pokojne odpovedal: „**Nechodím na kazateľnicu, aby som ľuďom lichotil, ale aby som im hovoril pravdu. Vedzte, pane, že kazateľ musí byť v srdci tak vysporiadaný, aby bol pripravený vždy hlásať pravdu, aj keby mal za ňu i smrť podstúpiť!**“ Keď sa potom Ján vracal s jedným sprievodcom, svojím rehoľným bratom z Alby do Salamanky, poslal za ním rozhnevaný vojvoda dvoch jazdcov, aby ho stíhali a prebodli. Keď sa stíhači blížili, zohol sa Jánov brat pre kamene na obranu proti ich útokom. Ján mu však povedal: „Ty nie si ešte dokonalý, keď chceš zlé odplácať zlým. Čo nevieš, že máme protivensťva trpezlivo znášať? Neboj sa, však Boh bude s nami.“ Sotva dohovorili, priblížili sa jazdci, naraz však ich kone zastavili a nechceli ísť ďalej. I zahanbili sa ozbrojenci a zostúpiaci z koňov pokľakli a prosili o odpustenie.

V tom čase vojvoda ochorel na smrť. Spoznal, že choroba je trest Boží. Poslal k Jánovi poslov s prosbou, aby k nemu prišiel. Ján nespomínajúc si na krivdy, ponáhlal sa ihneď k vojvodovi, odpustil mu, zmieril ho s Bohom a vyprosil mu modlitbami opäť zdravie.

Sv. omšu slúžieval dlho. Raz ho preto kárali: „Prečo jednáš tak nešetrne? Nevidíš, že trápiš miništrantov? Prečo sa neriadiš príkladom iných kňazov?“ Ján pokorne odpovedal, že rozjíma o Pánovom umučení a že inak nie je schopný slúžiť sv. omšu.

Pracujúc na spásu zblúdivých ľudí, vyslobodil Ján tiež istého mládenca z pút nemravnej zvodnice a obrátil ho dokonale, takže mládenec pretrhal všetky zväzky s hriešnicou a vstúpil do kláštora. Preto táto žena zanevrela na Jána a pohrozila mu, že do roka zomrie. Skutočne, po niekoľkých mesiacoch Ján ochorel a lekári zistili, že bol otrávený. Ján chradol; pripravil sa na smrť, modlil sa za svojich nepriateľov a dokonal svoj život v Pánovi práve, keď zvonilo „Anjel Pána“. Bolo to v roku 1479.

Basilides, Nabor a Nazarius boli vojaci. (Prvý v Ríme, druhí dvaja v Miláne.) Zomreli mučeníckou smrťou za Diokleciána. Dnešného dňa našiel ich ostatky sv. Ambróz. Cyrinus (Quirinus) bol biskupom v Sicii.

13. júna

Anton Paduánsky, vyznávač a cirkevný učiteľ

Anton (Paduánsky) sa narodil v roku 1195 v Lisabone v Portugalsku a pri krste dostal meno Hernandez (Ferdinand). Ako pätnásťročný vstúpil do kláštora rehoľných kanonikov augustiánov u sv. Vincenca, blízko Lisabonu. Pretože návštevy rodičov a príbuzných ho vyrušovali, odišiel do kláštora v Koimbre. V tej dobe boli prevezené telá piatich mučeníkov z rádu sv. Františka z Maroka do Španielska. Takto Ferdinand spoznal rád sv. Františka. Dostal zvolenie od svojich predstavených, aby vstúpil do rádu

Menších bratov v kláštore v Koimbre. Dostal meno Anton. Dostal ohnivú túžbu, aby šiel hlásať evanjelium mohamedánom. Predstavení súhlasili. Vstúpil teda na loď a pristál na africkom brehu. Avšak prudká zimnica, do ktorej upadol, ho donútila k návratu do vlasti. Na mori sa však strhla víchrica a zahnila koráb k pobrežiu sicílskeho ostrova. Anton vystúpil v Messine. Dozvedel sa, že je zvolaná (v roku 1221) valná schôdza bratov rádu sv. Františka do Assisi. Zaumienil si, že tam tiež pôjde, aby spoznal zakladateľa svojej rehole, Františka. Šiel a stretol Františka. Keď však žiadal o prijatie do niektorého z kláštorov Menších bratov, bol všade odmietnutý. Bol zdravotne schradnutý a zdalo sa, že nebude môcť konať ťažké ručné práce. Predsa však bol prijatý do malého kláštora blízko Bologne, kde boli len štyria Menší bratia. Antonín konal najťažšie práce a pritom sa cvičil v sebazápore. Tiež sa starostlivo tajil svojím rodom a vzdelaním. Avšak oboje vyšlo najavo. Anton bol poslaný s klerikmi do Forlì na svätenie. Bolo tam viac čakateľov na kňazstvo z dominikánskeho a františkánskeho rádu. Predstavený ich vyzval, aby niektorý z nich predniesol k druhým duchovnú reč. I začali sa všetci vyhovárať. Konečne došiel rad na Antona. Anton začal rečniť najprv nesmelou a jednoducho, ale zrazu hovoril s takou učenosťou a tak výrečne, že všetci žasli. Bol poslaný na štúdiá a potom sa venoval kazateľskému úradu. Vynikal ohnivou a neodolateľnou výrečnosťou a jeho zvučný hlas uchvacoval poslucháčov. Dokázal vykresliť biedu a skazu hriechu, krásu a šťastie cností tak mocne, že poslucháči boli ako vo vytržení. Niekedy až 30.000 ľudí prišlo na jeho kázanie, a predsa vládlo také ticho, že bolo počuť každý šepot. Mnohí opúšťali o pol noci lôžko, aby obsadili výhodné miesto pri kazateľnici. Poslucháči boli zo všetkých stavov, ale nikto nebol odetý skvostným odevom, lebo vedeli, že Anton to nerád vidí, zvlášť nie v pôstnej dobe. Pretože návalu ľudí nestačili chrámy, Anton kázaval na námestiach a na poliach; zbor usporiadateľov dbal, aby nenastala nebezpečná tlačienica. A keď Anton zostúpil z kazateľnice, padali mu ľudia k nohám a bozkávali jeho hrubý rehoľný odev. Tak precestoval Anton, konajúc misionársky úrad, Taliansko a južné Francúzsko. Raz prišiel do Verony. Veronské knieža Ezzelin III., tyran a násilník, sužoval poddaný ľud. Keď sa mešťania padovskí proti nemu vzbúrili, dal Ezzelin 10.000 z nich povraždiť. Krvižiznivec sa smial kliatbe, ktorou bol postihnutý. Anton sa odhodlal mu pohroziť. Predstúpil pred knieža, sediaceho na tróne uprostred dvoranov a zvolal: „Ty nepriateľ Boží! Ukrutný tyran, podobný spupnému tigrovi! Kedy konečne prestaneš sužovať ľud? Ak neustaneš, rozdrví ťa trestajúca Božia ruka.“ Ezzelin sa chvel, zostúpil z trónu a povedal: „Otče! Som biednik a zaslúžim si trest.“ Keď Anton odišiel, dvoranania vyčítali Ezzelinovi, že jednal mierne a ústupne k Antonovi; ale on povedal: „Nedivte sa, na mojom mieste by ste boli jednali práve tak, ako ja. Keď ku mne hovoril, z jeho tváre žiaril taký oheň, že mi prenikol útroby a naplnil ma hrôzou.“ A ihneď poslal Antonovi skvostné dary, ale nezabudol povedať poslom: „Ak prijme dary, zabite ho! Ak ich neprijme, urobte, čo vám rozkáže.“ Poslúchli. Anton povedal poslom: „Rýchlo odneste tie veci, aby som dom nepoškvrnil týmito darmi. Z ulúpených majetkov neprijmem nič.“ Poslovia sa vrátili a vybavili odkaz. Ezzelin povedal: „Skutočne, tento je Boží muž.“

Od roku 1227 zostal Anton v meste Padova. V tej dobe sa odobral do Ríma, aby sa sťažoval na (druhého) generála rádu Menších bratov Helia či Eliáša. Eliáš nenasledoval sv. Františka v apoštolskej chudobe a pokore. Vydrižoval si koňa i so služobníkom, jedával sám v odlúčenosti od bratov a vyžíval sa vo vybranejšom pokrmoch. Spor sa priostroval. Anton vytýkal Eliášovi toto jednanie v pápežovej prítomnosti. „Svätý otče,“ povedal Anton, „i keď sa vybranejším pokrmom staral o svoje chatrné zdravie, nebolo predsa treba, aby mal kniežiaciu hostinu a aby takto porušoval rehoľné pravidlá.“ Eliáš sa nemohol zdržať hnevu a zvolal: „Ty klameš, bedár,“ a chcel ešte viac rozprávať. Ale pápež mu kázal mlčať a zosadil ho z úradu.

Anton bol prítľstý a plnokrvný; preto nezniesol dlho námahu, spojenú s misionárskym úradom. Odišiel z Padovy do Campo di San Pietro, aby sa tam zotavil. Jeho choroba sa však zhoršila. Ťažko chorý bol donesený do bytu spovedníka karmelitánok v padovskom predmestí. Tam sa pripravil na smrť a zomrel 13. júna 1231 vo veku 31 rokov.

14. júna

Bazil Veľký, biskup, vyznávač a cirkevný učiteľ

Bazil bol synom Bazila, právnika a učiteľa rečníctva, a Emmelie v Caesareji, hlavnom meste Kappadócie. Jeho rodičia mali 10 detí: Makrínu, Bazila, Naukracia, Gregora (Nyssenského) a Petra. Mená ostatných nie sú známe. Traja rodní bratia, svätých rodičov svätých synovia, Bazil, Gregor a Peter sa stali biskupmi.

O Bazilovu výchovu sa starala matka Emmelia a staršia sestra sv. Makrína, žiačka sv. Gregora Divotvorcu. Bazil s vďačnosťou spomínal na svoju sestru Makrínu, ktorá mu vštepila do srdca slová blahoslaveného Gregora, spomínal zbožne na svoju matku Emmeliu. Sestra Makrína sa po otcovej smrti starala spolu s chorľavou matkou svedomite o svojich mladších súrodencov.

Bazil, vyspejúc na mládenca, odobral sa do Carihradu, kde počúval prednášky vtedy slávneho rečníka Libania, a potom do Atén, do sídla gréckej vzdelanosti. Jeho spolužiakmi boli Gregor Naziánsky a Julián, ktorý neskôr odpadol od kresťanskej viery. Keď Bazil dokončil svoje vzdelanie, stal sa právnikom vo svojej vlasti. Jeho sláva rástla, ale jeho srdce nebolo uspokojené.

Po dohovaraní svojej sestry Makríny opustil Bazil rozrušujúce zamestnanie v súdnej sieni a venoval sa službe Božej. Študoval posvätné vedy s takou horlivosťou, akou predtým pestoval rečníctvo, lekárstvo, matematiku a iné vedy. Potom sa odobral na cesty; v Egypte a Palestíne navštevoval pustovníkov a naučil sa od nich základom prostého a dokonalého života. Pokora, apoštolská chudoba, bratská láska otcov púšte pôsobili na Bazila mocným dojmom. Stal sa novým človekom. Vrátiac sa po dvoch rokoch do vlasti, usadil sa na samote. Písal svojmu priateľovi Gregorovi: „Zostávam tu v púšti Matarii, na brehu rieky Iridy. Toho údolia rozkošného! Toho vtáctva spevavého! Malý raj!“ Gregor prišiel za ním a obaja priatelia tam žili blažene v tuhej kázni, požívajúc len chlieb a byliny a uspokojujúc sa s tvrdým lôžkom. Zvlášť Bazil žil tak sebazapierovo, že podľa Gregorovho svedectva sa podobal mŕtvole. Obaja skladali spisy a posvätné spevy; okolo nich sa zhromaždili iní pustovníci a všetci slúžili Bohu modlitbami a čítaním Svätého Písma; obrábali pôdu, zriaďovali cesty. Bazil zložil pre celú kláštorňú družinu pravidiel, veľkú rehoľu a malú rehoľu, a stal sa takto zákonodarcom kláštorníkov na východe. Spomínal ešte v neskorom veku na blažené roky, ktoré strávil osamote. „Kto mi vráti,“ tak píše, „tie šťastné dni, ktoré sme prežili v samote? Kto mi vráti to prespevovanie žalmov, to nočné bdenie, tie spoločné modlitby, ktoré nás pozdvihovali hore k nebesiam?“

Avšak utešený život v ústraní na rieke Iride sa skončil. Staručký caesarejský biskup Euzébius povolal k sebe Bazila a vysvätil ho na kňaza, aby mu bol pomocníkom v úrade. Bazil sa stal nielen biskupovým radcom, ale ako v posvätných vedách učenia, bol známym obhajcom pravoverného učenia proti ariánom. V tej dobe nastal v Kappadócií hlad z neúrody. Bazil sa zastával núdzneho ľudu, donútil úžerníkov s obilím, aby otvorili naplnené sýpky, povzbudzoval boháčov k štedrosti, chudobných k trpezlivosti. Sám predchádzal dobrým príkladom; každodenne sýtil mnoho ľudí, a to nielen kresťanov, ale i židov. Úcta ľudu k nemu bola všeobecná. Keď v roku 370 biskup Euzébius zomrel, Bazil bol zvolený za jeho nástupcu na caesarejskom stolci. Žil naďalej prísne a chudobne, ako bol zvyknutý na púšti. Biskupské majetky užíval na dobročinné účely. Zriadil obrovský ústav kresťanského milosrdenstva pre chudobných ľudí, pre ľudí neschopných pracovať, pre chorých, postihnutých malomocenstvom, pre pcestných i pre siroty. V dome boli i školy a dielne i byty pre kňazov, pre lekárov a opatrovníkov. Tento ústav, zvaný „Basiliás“, bol „divom kresťanského stredoveku“.

Bazil, konajúc apoštolské cesty po svojej diecéze, utvrdzoval veriacich i kňazov v pravej viere a viedol ich k bohabojnému životu. Založil i niekoľko kláštorov. Po smrti Atanáza Veľkého v roku 373 sa stal Bazil nezbúrateľnou stenou proti návalu ariánskych kacírov, mohutným stĺpom katolíctva na východe. Bol úžasným kazateľom; napísal niekoľko spisov: Päťoro kníh o Kristovom božstve, homílie, asketické pojednanie a 366 listov. Bazilove spisy vynikajú hlbokou učenosťou, jasnosťou myšlienok a lahodným slohom; z nich môžeme správne posúdiť povahu vtedajšej doby.

Keď cisár Valens, naklonený ariánom, počul, že Bazil pohol mnoho ariánov, aby sa kajúcne vrátili do Cirkvi, rozhneval sa a poslal veliteľa cisárskej stráže Modesta k Bazilovi, aby mu oznámil, že bude z Cesareji vyhnaný, ak sa nepridá k ariánom. I začal sa pamätný a zaujímavý rozhovor. Modest: „Čože, nebojíš sa cisára? Nevieš, akú má nad tebou moc? Môže ti zobrať majetok, môže ťa poslať do vyhnanstva, môže ťa strestať mukami a smrťou!“ Bazil odpovedal s pokojným úsmevom: „To by si mi musel inými vecami pohroziť. Kto nič nemá, tomu nemôžu byť zabavené majetky. Nemám nič, len niekoľko kníh, bochník chleba a tie handry na svojom tele. Vyhnanstvo nepoznám, lebo celá zem je Pánova, všade budem Jeho hosťom. Muky sa ma nedotknú, pretože takpovediac žiadne telo nemám. Smrť mi je vítaná, lebo ma privedie skôr k Bohu.“ Modest povedal: „Dám ti deň na rozmyslenie.“ Bazil: „To je zbytočné; lebo zajtra bude rovnaký deň ako dnes!“ Modest užasnutý nad týmito odpoveďami povedal: „Veru, takto so mnou ešte nikto nehovoril!“ Bazil odvetil: „Potom asi s tebou ešte nikdy nehovoril katolícky biskup!“

Modest sa vrátil k cisárovi a zvestoval mu: „Sme premožení; hrozby na Bazila nepôsobia.“ Cisár bol dojatý, pocítil k Bazilovi úctu a neodvážil sa vykonať rozkaz, aby bol vyhnaný, hoci rozkaz bol podpísaný.

Áno, poslal Bazilovi mnoho darov pre jeho chudobných a na vianočné sviatky zavítal zo zvedavosti do Cesareji, aby videl Bazila uprostred veriach. Bol prekvapený, ako očitý svedok, vrúcnou nábožnosťou ľudu, ktorými bola svätyňa preplnená, počujúc velebné spevy a hľadiac na Bazila, ktorý s vážnou dôstojnosťou konal Božie služby.

Posledné slová sv. Bazila boli: „Do Tvojich rúk, Pane, porúčam svojho ducha!“ Zomrel 1. januára 379.

15. júna

Vít, Modestus, Krescencia, mučeníci „Blahoslavení, ktorí sú hladní a smädní po spravodlivosti.“

(Mt5,6)

Sv. Vít, syn vznešeného Rimana, pohana Hylasa, v prístavnom meste Mazare na západnom pobreží ostrova Sicílie, bol od svojej kresťanskej pestúny a jej bohabojného manžela Modesta tajne pokrstený a vychovávaný v kresťanskej viery.

Keď mal Vít 12 rokov, vyšlo navonok, že chce cisár Dioklecián vyhubiť kresťanstvo. Tu Hylas spozoroval, že jeho syn je kresťanom. Zľakol sa toho, dohovárал mu a snažil sa ho odvrátiť od náboženstva, ktoré považoval za bláznivé. Avšak Vít stál pevne vo viere a odvetil svojmu otcovi: „Kiež by si i ty spoznal pravého Boha a jeho Syna Ježiša Krista!“ Hylas odvetil: „Viem, že Kristus, ktorého nazývaš Bohom, bol ukrižovaný za čias Poncia Piláta.“ Vít nato: „Áno, ale to je veľké a sväté tajomstvo.“ Hylas: „Trest to bol a nie tajomstvo.“ Vít: „Toto ukrižovanie je naše spasenie. Sám seba vydal, aby sme mali večnú spásu, a preto ma nič na svete neodlúči od Krista!“ Hylas však neprestal dohovárať, sľubmi i hrozbami naliehať na syna, aby ho odvrátil od Kristovej viery.

Cisársky námestník Valerián sa dozvedel, že Hylasov syn pohŕda bohmi a klania sa Kristovi. Zavolať si Hylasa a napomenul ho, aby synovi dohovoral, lebo, ako povedal, „kresťania budú ako nepriatelia bohov vyhladení.“ Hylas poslúchol a prehováral syna, ale vidiac, že všetko dohováranie je márne, požiadal námestníka Valeriána, aby detiskú tvrdošijnosť zlomil úradnou mocou. Valerián si teda zavolať Víta a pýtal sa ho v prítomnosti otca: „Prečo sa zdráhaš obetovať nesmrteľným bohom?“ Vít: „Neklaniam sa kameňom a rezbám, klaniam sa len pravému Bohu, Kristovi.“ Keď to otec počul, zaúpel: „Ach! Nariekajte so mnou všetci! Môj syn sa sám vrhá do záhuby.“ Vít povedal: „Nevrhám sa do záhuby, ale túžim po zbore Božích vyvolených!“

Námestník dal Víta zmrskat' a odovzdal ho opäť otcovi. Otec sa snažil priviesť syna na iné myšlienky lichotením, mäkkou hudbou, zvodným tancom mladých otrokyní a podobne. Ale nepodarilo sa mu zviest' Víta; preto, aby sám neupadol do podozrenia, že je priaznivcom kresťanov, rozhodol sa odovzdať svojho syna námestníkovi.

Medzitým si Modest a Krescencia zaumienili, že utečú. Vít prehlásil, že pôjde s nimi. Sadli všetci traja počas noci na loďku a ušli na lukánske pobrežie v južnom Taliansku. Tu sa priznali bez hanby ku Kristovi a hlásali zjavne svätú vieru. I boli chytení, a keď nechceli zradil Kristovu vieru, boli odsúdení na smrť. Vít bol ponorený do kotla naplneného vriacou smolou a roztaveným olovom. Vyviazol neporušený. Všetci boli natiahnutí na škrepe a hrozne trápení, až skonali. Rok smrti je 305.

Vít patrí do zboru štrnástich sv. pomocníkov. Vít bol vždy v západnej cirkvi veľmi uctievaný. Na jeho počesť bolo po celom sväte posvätených mnoho chrámov. Najznamenitejšia je však svätyňa na pražskom hrade.

Niektorí spisovatelia sa neprávom domnievajú, že úcta k sv. Vítovi bola v Čechách zavedená, aby bola zatlačená úcta pohanského boha Svantovíta, ktorému bol vraj v svätovítskom chráme každoročne obetovaný kohút. To sa nezrovnáva s pravdou. Svantovíta uctievali pomorskí Slovania, pohanských Čechom bol Svantovít neznámy. Sv. Vít býva vzývaný proti padúcnici.

16. júna

„Chod'te, učte všetky národy.“

(Mt28,19)

Sv. Benno. Smutné sú dejiny niekdajších polabských a baltických Slovanov. Od najdávnejších časov dochádzali k nim síce z Nemecka kresťanskí vierozvestovia. Tí však pracovali medzi nimi dlho bez výsledku. A nebolo divu. Títo muži prichádzali k Slovanom ako vyslanci zemelačných panovníkov. Za nemeckým kňazom ťahlo často hneď v päťách vojsko, a kde kazateľ zarazil do zeme kríž, tam cisárski muži zatĺkli meč, osobujúc si ihneď právo na vládu a na ukladanie daní a iných bremien. Tak zneužívali lakomí králi nemecké vznešené Kristovo náboženstvo k rozširovaniu a utvrdzovaniu svojho panstva. Odtiaľ je zrejmé, prečo pohanskí Slovania hľadeli na kresťanských vierozvestov s nedôverou.

Podľa podania cestoval tiež sv. Metod, apoštol Slovanov, k lužickým Srbom, hlásal v okolí mesta Zhorelce evanjelium a zbudoval v kráľovskom háji v Javorníku na mieste pohanského obetišťa kresťanskú svätyňu. Potom rozsievali v slovanskej krajine semeno Kristovho učenia žiaci sv. Metoda, avšak ďalší blahodarný vzrast svätej viery v týchto končinách bol zadržaný a zmarený vojnami, ktoré proti Slovanom podnikali králi Henrich I. a Otto I. Počas týchto vojen zakúšali Slovania preveľké útrapy. Henrich I., podmaniac si krvavo polabských Slovanov a spustošiac Lužicu, založil v roku 928 na ľavom brehu rieky Labe pevné mesto a hrad Míšeň, aby podrobené obyvateľstvo stále držal na uzde. Od tej doby bola Míšeň postrachom susedných Slovanom. Odtiaľ podnikali povestné cisárske kniežatá lúpežné výpravy do území pohanských slovanských obyvateľov a dopúšťali sa na nich ukrutnosti. Preto mali všetky pokusy o pokresťančenie polabských Slovanov len nepatrné výsledky. Sám cisár Otto I. sa na ravenskom sneme priznal, že síce s veľkou námahou obrátil časť Slovanov na Labe ku kresťanstvu, tí však že sú vo viere slabí a že treba veľa práce, aby zasa neodpadli k pohanstvu.

Napriek tomu však boli mnohí nemeckí biskupi a kňazi, ktorí sa snažili o to, aby získali potláčaných Slovanov ku Kristovej viere apoštolskou cestou. Z týchto nezištných vierozvestov, skutočne kresťanskou láskou a horlivosťou pre večnú spásu úbohých pohanských Slovanov, vynikol najviac apoštolský míšenský biskup sv. Benno.

Benno sa narodil v roku 1010 za panovania kráľa Henricha II. V Hildesheime ako druhý syn grófa Bedricha z Bullenburgu, ktorý mal rozsiahle statky v Dolnom Sasku.

Po smrti svojho otca vstúpil dvadsaťročný Benno s radostným matkiným súhlasom do benediktínskeho kláštora sv. Michala v Hildesheime. Ako 25 ročný bol vysvätený na diakona a po piatich rokoch dosiahol kňazské svätenie. V roku 1066 bol Benno zvolený za míšenského biskupa. Keď prijal biskupské svätenie v Magdeburgu, slávne prehlásil, že na zvelebenie svojej cirkvi obetuje všetky svoje sily, nešťítiac sa žiadnej námahy a žiadneho nebezpečenstva a že bude navždy hotový položiť svoj život pre večnú spásu svojich zverencov. Verný svojmu sľubu, spravoval Benno míšenskú diecézu 40 rokov s apoštolskou horlivosťou. Napriek storočnému ukrutnému potlačovaniu a odnárodňovaniu domorodého slovanského obyvateľstva, bola diecéza ešte vtedy prevažnou väčšinou slovanská a rovnako v jej susedstve prebývali Slovania. Mnohí z týchto Slovanov už boli skôr nemeckou zbraňou donútení pristúpiť ku kresťanstvu, časom sa však bezmála všetci vrátili zasa k starej modloslužbe. Práve v tom roku (1066), kedy Benno nastúpil na biskupský úrad v Míšni, zavraždili polabskí Slovania v Lončine svojho kresťanského kráľa Gotšalka, pretože sa podrobil moci ich úhlavných nepriateľov, Sasov.

Biskup Benno vidiac, čo sa deje, snažil sa Slovanov získať pre vieru dobrotou a miernosťou bez politických úmyslov. Naučil sa dôkladne slovanský jazyk, s neúmornou trepezlivosťou hlásal Slovanom evanjelium, staval im chrámy a podporoval chudobných. Slovania mu spočiatku nedôverovali a vyhýbali sa mu, tým sa však horlivý biskup nedal odstrašiť a pracoval ďalej. Postupne dostávali Slovania k nemu dôveru, vidiac, že k nim hovorí materinským jazykom, že im nerobí násilie, ale ako pravý otec sa k nim skláňa a osvedčuje im úprimnú lásku. Potom sa horlivému misionárovi darilo apoštolské dielo medzi Slovanmi veľmi utešene.

Medzitým sa strhla v roku 1075 vojna medzi kráľom Henrichom IV. a saskými šľachticmi. Slovania povstali proti kráľovi, aby zo seba striasli neznesiteľné jarmo, ktorým ich utláčal. Benno zostal v tomto boji stranou. To kráľa rozhnevalo, i zmocnil sa Míšeň, vyplenil celé biskupstvo, zajal biskupa, dal ho vrhnúť do žalára a všetko mu pobral.

Po roku sa biskup dostal zasa na slobodu a začal naprávať, čo bolo zničené vojnou. Počas roztržky medzi kráľom Henrichom IV. a pápežom Gregorom VII. stál Benno ako verný katolícky biskup pri pápežovi. Keď Henrich v roku 1076 zvolal do Wormsu nemeckých biskupov, aby zosadili pápeža, Benno sa tam nedostavil, ale cestoval do Ríma, nestrachujúc sa kráľovho hnevu ani akéhokoľvek nebezpečenstva. Gregor VII. prijal verného biskupa láskavo a prijal si ho mať stále na svojom dvore. Avšak Benno túžil po návrate ku

svojmu stádu. Keď bol Henrich donútený udalosťami podrobiť sa pápežovi, vrátil sa Benno do Míšeň a vyhýbajúc sa všetkým politickým veciam, snažil sa o duchovné blaho svojich slovanských zverencov.

Štyridsať rokov spravoval svoj biskupský úrad a vo veku 96 rokov sa prichystal na smrť a zomrel v Pánovi dňa 16. júna 1106.

17. júna

Ján z Jenštejna sa narodil 27. decembra 1350 na sviatok sv. apoštola Jána na hrade Jenštejn na pol ceste z Brandýsa nad Labem do Prahy. Vzápätí prišiel do Prahy na arcibiskupský dvor svojho strýka Jána Očka z mesta Vlašim.

Spočiatku navštevoval pražskú univerzitu, ale zakrátko bol poslaný študovať do Padovy, Bologne a do Montpellieru. V rokoch 1375 a 1376 dokončil svoje štúdiá v Paríži. V tej dobe ho pápež Gregor XI. menoval, sotva dvadsaťšesťročného, za biskupa v Míšeň. Keď bol Ján Očko menovaný za kardinála, stal sa Jenštejn v roku 1379 pražským arcibiskupom. Vtedy bol svetského zmýšľania, venoval sa mnoho vojenskému a dvornému životu. Tým našiel porozumenie u ľahkomyselného kráľa Václava IV.

Keď však v roku 1380 zúrili v Čechách mor, ochorel i mladý arcibiskup. Jeho stav sa zhoršoval každou hodinou, takže lekári nad ním začali zúfať. Chorý premýšľal o svojom živote a o hroznom súde, ktorý ho čaká. Prosil Pannu Máriu o príhovor, sľúbil polepšenie a uzdravil sa.

Zakrátko ním otriasla iná strašná udalosť. Počas pôstneho obdobia 1382 usporiadal magdeburský arcibiskup ples, na ktorom bol sám oblečený do rytierskeho odevu a tancoval. Náhle povstal krik, akoby horel palác. Začal divoký útek zo siene, pri ktorom si arcibiskup nešťastným pádom zlomil väz a zomrel.

Ján z Jenštejna sa od tej doby začal vzdávať hluku kráľovskej spoločnosti a radšej osamote pravidelne spytoval svoje svedomie a radil sa so svojim osobným kaplánom, ako spasiť svoju dušu. Prísne sa postieval. Prosil rehoľníkov roudnického kláštora o spoločné modlitby za seba. Zanechal pohanských básnikov a začal usilovne premýšľať nad čítaním Svätého Písma. Čítal všade i na cestách. Veľká bola jeho láska k Sviatosti Oltárnej. Keď mu prísny spovedník niekedy za nepatrné poklesky zakázal slúžiť svätú omšu, poslúchol síce, ale celý skormútený sa sotva mohol dočkať konca toho dňa, i hovorieval, že mu je, ako by žil v očistných mukách.

K sebe samému bol Jenštejn prísny, ale k chudobným sa stal neobyčajne štedrým. Dával viac, než jeho sily stačili. I jediná striebornú lyžicu, ktorá mu zostala, hodil do nádoby, v ktorej sa zhromažďovalo, čo malo byť dané chudobným.

Z rozjímania o živote Ježiša Krista vyrástla jeho veľká pokora, s ktorou sa spojila tichosť a trpezlivosť. Často hovorieval: „Dôverujem v Pána, že za roky neviazaného života mi dá roky skormútenosti a za dni rozkoše mi dá milosrdne dni protivenstva.“ Vďaka zakúšal rozličné príkoria od rôznych ľudí, od kráľa, kňazov i od laikov, ale všetko prijímal ako poučenie a vzpruhu ducha.

Od tej doby, kedy Jenštejn nastúpil na cestu pokánia a prichádzal zriedka ku kráľovskému dvoru, rástlo medzi ním a kráľom napätie, ktoré zakrátko vypuklo v nenávisť. Arcibiskup hájil pri každej príležitosti cirkevné právomoci a rázne sa vzpieral krivdám voči Cirkvi od kráľa.

Keď v roku 1392 kráľ Václav IV. zúrili proti nemu a jeho prívržencom, boli jeho poprední hodnostári ukrutne mučení. Mikuláš Puchník, jeho oficiál a neskorší pražský arcibiskup, bol upálený pochodňami, dekan pražskej kapituly bol tlčený do hlavy a generálny vikár Ján z Nepomuku sa stal mučníkom.

Ján z Jenštejna spoznal, že všetká nádej na uzmierenie s kráľom je márna, preto sa v roku 1397 vzdal arcibiskupskej hodnosti a vysvätil v deň Navštívenia Panny Márie svojho bratranca Volframa zo Škvorca za svojho nástupcu. Pápežovi Bonifácovi IX. opísal príčiny svojho odstúpenia slovami: „Pobádaný horlivosťou som radšej slušne odstúpil, než aby som zle vládol. Preto som dvakrát z vlasti odišiel. Ale pretože ani pápež mi nemohol pomôcť, veľmi som sa bál pohromy Cirkvi...“ Odobral sa do Ríma, aby tam slúžil Cirkvi. Zakrátko ťažko ochorel, že ani nemohol slúžiť svätú omšu. Na deň Božieho Tela v roku 1400 sa rozprával s majstrom bohoslovnia Mauriciom o výklade vety: „Ó, aký sladký je, Pane, Tvoj Duch!“ Počas rozhovoru zomrel.

18. júna

**Efrém Sýrsky, diakon, vyznavač
Marek a Marcelián, mučeníci**

„Kam utečiem pre Tvojou tvárou?“

(Ž138,7)

Efrém Sýrsky sa narodil v meste Nisibis v Mezopotámii. Tam mali jeho rodičia malé hospodárstvo. Nemohli mu poskytnúť vyššie vzdelanie, ale naučili ho čítať Sväté Písmo.

Mladý Efrém nebol práve dobrý. Vyvádzal ako ostatní chlapci. Sám uvádza vo svojich spisoch o sebe, že počas mladosti bol bitkárom a ohováračom, k priateľom nevlúdny, ba že i vo viere pochyboval o Božej Prozreteľnosti a zaoberal sa rúhavými myšlienkami, že sa vo svete všetko deje čistou náhodou.

Raz zbadal na pastve kravu chudobného človeka. Z roztopašnosti sa pustil za ňou, hádzal po nej kamene a naháňal ju lesom, až uštvaná padla a bola roztrhaná dravou zverou.

Z tohto neviazaného života bol Efrém vyličený podivnou príhodou, ktorá ho zároveň zbavila jeho pochybností o Božej Prozreteľnosti a poučila ho, že Boh všetko vidí a všetko múdro spravuje.

Raz večer stretol v lese pastiera. Pastier ho prehovoril, aby u neho nocoval. V noci vnikla do pastierovho ovčince dravá zver a rozohnala ovce po celom lese. Vlastník stáda dal ihneď zatknúť Efréma, že vraj on objednal zlodějov, ktorí sa do ovčince vdrali a ovce ulúpili. Márne dokazoval Efrém, že je nevinný; neverili mu, zviazali ho a dali do väzenia. Tu sa úbohého mládenca zmocnila veľká úzkosť. Keď zaspal, ukázal sa mu vo sne krásny mládenec a pýtal sa ho: „Efrém, ako si sem prišiel?“ Efrém sa zľakol a rozprával, čo sa mu prihodilo. Mládenec na to vážne prehovoril: „Viem, že pre túto vec si žalár nezaslúžiš, ale zaslúžil si si ho pre kravu toho chudobného muža. Kľaňaj sa Božej Prozreteľnosti!“

Týmto spôsobom bol Efrém dokonale vyličený z pochybností o Božej Prozreteľnosti, ľutoval svoje hriechy, a keď bol po dlhšom čase prepustený zo žalára, odobral sa na púšť, aby si tam osvojil pravidlá dokonalého života. Modlitbou, sebazapieraním, čítaním Svätého Písma a rozjímaním o duchovných veciach, zvlášť o prísnom Božom súde, sa povzniesol na vysoký stupeň kresťanskej dokonalosti.

Keď raz opustil púšť a šiel do mesta Edessy, ubytoval sa v dome. Z protiľahlého domu istá žena stále z okna na neho hľadela. Raz ho oslovila: „Bud' te pozdravený, pán opát.“ On na to: „Boh ťa žehnaj!“ Žena sa pýtala: „Chýba ti niečo v dome?“ – „Áno, tri kamene a trochu vápna, aby som zamuroval okno z ktorého hľadíš.“ Žena k nemu začala lichotivo hovoriť a chcela ho zviest' na hriech. Povedal jej krátko: „Áno, ale musíš ísť so mnou, kam chcem.“ – „A kam?“ – „Na námestie.“ – „Čo? Ty by si sa nehanbil pred toľkými ľuďmi?“ Efrém ju poučil: **„Ľudí sa bojíš a Boha sa nebojíš, ktorý vidí i najtajnejšie záhyby nášho srdca a ktorý v deň súdu odplatí všetkým podľa ich skutkov?“** Žena spoznala svoju hriešnosť, vyznala sa z hriechov, obrátila sa k Bohu a vstúpila do kláštora.

V roku 325 sprevádzal Efrém nisibského biskupa Jakuba na nicejský snem. Keď sa vrátil, usadil sa v mesopotamskom meste Edessa. Občas vychádzal do pustovne, ktorú si zriadil blízko mesta. Tam sa venoval modlitbe a zbožnému rozjímaniu. Kňazi i ľud zakrátko spoznali neobyčajné schopnosti a vzácne cnosti Efréma a naliehal na neho, aby prijal kňazské svätenie. Efrém z pokory prijal iba svätenie na diakona a venoval sa kazateľskému úradu. Stal sa kazateľom, ktorému sa široko ďaleko nikto nevyrovnal. Jeho reč bola presvedčivá a uchvacovala všetkých poslucháčov. Efrém hájil pravú vieru proti vtedajším bludárom a zvlášť mocne rozprával o posledných veciach človeka. Raz sa všetci poslucháči rozplakali. Pri všetkej pravovernosti bol Efrém mierny a láskavý k bludárom a preukazoval im skutky kresťanskej lásky. Napísal výklady takmer celého Svätého Písma, potom vieroučné a mravoučné spisy, pohrebné reči i príhovory k mníchom. Okrem toho skladal sýrskym jazykom prekrásne cirkevné piesne. Pre tieto piesne bol nazývaný citarou Ducha Svätého. Efrémove spisy sú vzácnym svedectvom, že Cirkev učila v kresťanskom staroveku tým istým pravidlám, ako teraz. Tak píše o Sviatosti Oltárnej: „Požívaj teda, brat najmilší, nepoškvrnené Telo svojho Pána, pevne presvedčený, že samého Božieho Baránka prijímaš.“ – K Panne Márii volal Efrém v modlitbe: „Nepoškvrnená, neporušená, presvätá Panna... ráč za mňa u svojho Syna, môjho Pána a Boha, orodovať.“

Keď nastal v Edesse hladomor, Efrém sa ponáhlal zo svojej pustovne do mesta, aby ľudu pomohol a svoje milosrdenstvo skutkom osvedčil. Na kazateľnici hrozil boháčom Božím trestom, ak budú necitliví k potrebám ľudu a ak budú mať uzatvorené svoje komory; chudobným kládol na srdce, aby si nezúfali, ale aby dôverovali Bohu. I zriadil mnoho lôžok pre chorých a obetavo im slúžil vo dne v noci. Keď hladomor ustal, vrátil sa do svojej samoty.

Efrém sa zbožne pripravil na smrť, napísal svoju poslednú vôľu, v ktorej hovorí, že nemá žiadne pozemské statky, že všetkým veriacim poslednýkrát žehná; tiež žiadal, aby bol pochovaný jednoducho, bez

okázalosti, ako chudobný pustovník: „Nespievajte pri mojom pohrebe žiadne smútočné spevy, nedopustíte, aby sa konala pohrebná reč.“

Efrém sa nazýva „teológom“ (bohoslovcem). Zomrel v roku 379 alebo 380.

19. júna

Juliána Falkonieri, panna

Pamiatka sv. Gervasa a Protasa

„Chlieb, ktorý ja dám, je moje Telo pre život sveta.“

(Mt5,6)

Sv. Juliána Falkonieri bola príbuzná Alexia Falkonieri, jedného zo siedmich zakladateľov rádu servitov. Narodila sa v roku 1274. Jej otec bol priaznivcom servitov, vystaval chrám a odovzdal ho tomuto rádu. Jej matka Reguerdata vychovávala dcéru v bázni Božej. Juliána mala oškľivosť voči každému hriechu a zachvela sa hrôzou, keď počula hovoriť o hriechu. Staručký Alexius Falkonieri, príbuzný, hovorieval jej matke: „Neprodila si bytosť ženskú, ale anjelskú.“ Matka zamýšľala dcéru vydať; ale Juliána odmietala všetkých ponúknutých nápadníkov a urobiac sľub ustavičného panenstva, prijala z rúk generála servitov, Filipa Benického, rúcho tejto rehole. Najprv zostávala pri matke; ale po matkinej smrti zhromaždila okolo seba zbor nábožných panien a vdov, a tak vznikla nová vetva servitského rádu, ktorá sa nazývala: „Služobnice Panny Márie.“

Juliána, ktorá bola od sv. Filipa ustanovená predstavenou, spísala sama rehoľné pravidlá, ktoré pápež Martin V. schválil. V Taliansku nazýval ľud tieto rehoľnice mantelláty, pretože nosili plášte s krátkymi rukávmi, aby mohli ľahšie pracovať. Juliána, hoci bola predstavenou celej rehole, zostala navždy pokornou. Konala všetky domáce práce a posluhovala sestrám, zvlášť keď ochoreli.

Vo vysokom veku 70 rokov Juliána ochorela bolestnou žalúdočnou chorobou a nezniesla žiadny pokrm ani nápoj. Keďže už od detstva bola zvyknutá ochotne prijímať z Božích rúk veci nie len príjemné, ale i trpké a odporne, znášala túto chorobu trpezlivo; rmútila sa len, že jej už nie je možné sa potešovať a posilňovať prijímaním Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej.

Aby ju potešili, radil jej kňaz duchovné sv. prijímanie; aby myslela na Sviatosť Oltárnu a vo svojom srdci vzbudila horúcu túžbu po sviatostnom Spasiteľovi. Tu chorá pošepkala Božiemu zástupcovi niekoľko slov. Odišiel a za chvíľu sa vrátil nesúc Sviatosť Oltárnu v zlatej nádobe. Tvár umierajúcej zažiarila nebeskou radosťou. Biele ľanové rúcho rozprestrel na chorú a na to biele rúcho položil kňaz úctivo Pánovo Telo blízko srdca chorej. Juliána otvorila oči, nevýslovná túžba z nich žiarila, a hľa, v okamihu zmizol nebeský chlieb, blaženosť naplnila srdce umierajúcej a v tejto blaženosti odletela jej čistá duša do večnej radosti.

Na jej bezduchom tele bola potom nad srdcom viditeľná akoby pečať vyznačená podoba svätej Hostie s obrazom Ukrižovaného Spasiteľa.

20. júna

Silverius, pápež a mučeník

„Miloval Cirkev a svoj život dal za ňu.“

Theodora, manželka cisára Justiána I. (527-565), dosadila proti cirkevným zákonom na arcibiskupský stolec v Carihrade bludára Anthima. Pápež Agapet ho zosadil. Avšak zakrátko zomrel a Theodora sa snažila, aby bol i na pápežský stolec povýšený muž povolný. Proti jej vôli bol zvolený Silver, muž spravodlivý, ktorý mocnou rukou riadil Kristovu loďku. Cisárovná sa najprv pokúsila získať ho lichotivými slovami, aby potvrdil bludára Anthima za carihradského biskupa. Pápež však odvetil: „**Nikdy nepotvrdím zjavného bludára a radšej vydám svoj život, než by som sa spreneveril katolíckej pravde a schválil, čo Cirkev zavrhla.**“

Cisárovná sa rozgnevala a žiadala vojvodu Belisara, aby zosadil Silvera a na pápežský stolec dosadil povolného Vigila. Belisar sa ocitol v rozpakoch. Jednak sa bál Božieho hnevu, keď zosadí šľachetného pravého pápeža, jednak sa obával pomsty svojhlavej cisárovnej. V tom čase pritiahli k Rímu Gotovia a chystali sa vypudieť cisárске vojsko z mesta. Z toho si vzala cisárovná zámienku k prenasledovaniu pápeža Silvera. Na jej rozkaz Belisarova manželka Antonína dala napísať falošnú listinu, ktorou sa malo dokázať, že pápež zavolať Gotov proti cisárskemu vojvodovi a že im sľúbil otvorenie mestských brán. Než sa pápež mohol hájiť, žoldnieri mu odňali odznaky pápežskej hodnosti a obliekli ho do mníšskeho rúcha.

Belisar dal zvoliť za pápeža Vigila, Silvera poslal do vyhnanstva do mesta Patara v Lydii na maloázijskom pobreží. Pravoverný patarský biskup prijal pápeža úctivo a odobral sa k cisárovi, aby hájil Silvera. Povedal: „Mnoho je na svete kráľov, ale len jeden je pápež nad Cirkvou celého sveta a ten pápež bol vyhnaný zo svojho sídla.“

Cisár nevedel, aké intriky nastrojila cisárovná proti pápežovi. Zhrozil sa a nariadil, aby bol Silver bez priet'ahov odvezený späť do Talianska. Ale cisárovná zvrátila tento rozkaz. Na jej pokyn dal Belisar pápeža, sotva pristál na talianskom brehu, zaviesť do vyhnanstva na pustý ostrov Palmaria v Tyrrenskom mori. Tam Silver zomrel od hladu alebo inou násilnou smrťou.

Riadil Cirkev v rokoch 536-540.

21. júna **Aloiz z Gonzagy, vyznávač** **Rytier bez bázne**

Na obrazoch často vidíme svätého Alojza s útlou mäkkou tváričkou ako dievčatko a tak si mnohí predstavujú tiež povahu sv. Alojza. V skutočnosti bol pravým opakom toho; rázny, energický, rozhodný, nepriateľ akejkoľvek zmäkčivosti. Narodil sa 9. marca 1568 na zámku Castiglione neďaleko Gardského jazera. Bol zo starého kniežacieho rodu. Avšak aký to bol rod! Boli to vládcovia bezohľadného násilia, bezmiernej vášnivosti. Aké to dedičné zaťaženie! Všetko to cítil vo svojom srdci. A hrdinsky sa rozhodol, že s Božou milosťou zvíťazí nad všetkým zlom, ktoré telo v jeho srdci. Preto nenávidel polovičatosť. Preto niekedy až preháňa v sebazápore. Je jemnocitný, ale predsa tvrdý.

Ako trinásťročný chlapec bol na španielskom kráľovskom dvore v Madride. Bol pridelený kráľovičovi za panoša. Raz stál kráľovič pri okne a prudký vietor mu rozfúkal papiere. Hnevivo zvolal: „Vietor, porúčam ti, aby si ma už neobťažoval.“ Sv. Alojz na to povedal: „Najjasnejší pane, veliť môžete ľuďom a tí vás poslúchnu, ale nie porúčať živlom, ktoré si stvoril Boh sám pre seba, Jemu sú podrobení i najväčší panovníci sveta.“

Keď bol neskôr ako šestnásťročný mládenec v Turíne a pri hostine jeden sedemdesiatročný šľachtic rozprával neslušné vtipy, nehanbil sa ho Alojz osloviť: „Nehanbite sa ako stavec a ako šľachtic hovoriť takéto reči pred mladými ľuďmi? To znamená dávať pohoršenie a zlý príklad.“

Keď sa vracal po mori domov, ich loď bola prenasledovaná Turkami. Zatiaľ čo sa ostatní chveli strachom, zvolal Alojz: „Dal by Boh, aby sme mali príležitosť stať sa mučeníkmi!“

Alojz spoznal, že Boh chce, aby mu slúžil v jezuitskom ráde. Keď prosil otca o dovoľenie, otec sa rozhneval, áno, pohrozil mu bičom. Alojz však zostal pevný. Otec, aby ho priviedol na iné myšlienky, žiadal, aby navštívil talianske kniežatá a vojvodov. Syn poslúchol, avšak leskom svetských dvorov sa nedal odvrátiť od Boha.

Keď sa vrátil domov, dúfal, že teraz dostane otcovo dovoľenie. Ale čakali ho nové boje. Otec ho prehováral, aby sa stal svetským kňazom a nevstupoval do kláštora: „Hľa, som chorý, chceš ma takto opustiť?“ – „Otče, nemôžem inak než podľa vôle Božej v Ježišovom Tovarištvu slúžiť Pánovi.“ Rozhnevaný otec vykrikol: „Tak mi už nechod' na oči!“ Alojz okamžite poslúchol a odišiel do domčeka pol hodiny od zámku. Keď sa o tom otec dozvedel, nazval ho tvrdohlavcom a rozkázal mu, aby sa vrátil. Alojz vo svojej izbičke padol na kolená a zaprisahal Boha, aby mu dodal sily. Na dôkaz svojho rozhodnutia sa začal nemilosrdne bičovať. Otec to pozoroval skulinkou dverí a už nemohol odolať. Sám napísal do Ríma, aby bol jeho syn prijatý k jezuitom.

Ešte raz sa však jeho otcovská láska vzoprela Božej vôli. Ešte raz sa pokúsil prehovoriť syna: „Nie je to Boh, ktorý ťa volá, ale tvoja zblúdila samoláska; ak máš lásku ku mne, musíš sa vzdať svojho úmyslu. Hľa, tvoj brat Rudolf nemôže prevziať vládu, je ešte mladý a príliš živý povahy; ak vstúpiš do kláštora, zničíš celý náš rod. Hľa, ja som chorý a sotva sa pohybujem; potrebujem niekoho, kto by sňal zo mňa starosti vlády. Ak vstúpiš do kláštora, podľaňnem starostiam a námahám a budeš príčinou mojej smrti.“ Ako meč zraňovalo každé otcovo slovo citlivé srdce svätého mládenca. Ďakoval otcovi za všetku jeho lásku, avšak rozhodne odpovedal: „Otče, zaslúžil by som si pokarhanie, keby som tak jednal zo svojej vôle. Keď ma však volá Boh, musím poslúchnuť. Lebo Boh hovorí: ‚Kto miluje otca a matku viac ako mňa, nie je ma hoden.‘ (Mt10,37) Boh sa postará o náš rod a našu zem.“

Tak konečne zvíťazil. V kláštore sa podrobil najprísnejšej kázni. Keď na začiatku roku 1591 vypukol v Ríme mor, úpenlivo prosil predstavených o dovoľenie, aby mohol ošetrovať chorých. Nakazil sa a zomrel so slovami „Ježiš, Mária“ na perách. Bolo to 21. júna 1591. Mal vtedy len 23 rokov.

22. júna

**Paulinus, biskup a vyznávač
„Naša zbraň je znamenie kríža.“**

Paulinus, syn štátneho úradníka v južnej Gallii, sa narodil v roku 353 v Burdigale (dnes Bordeaux), teda rok pred svätým Augustínom. Jeho rodičia boli síce kresťania, pretože sa vtedy stalo módou opustiť pohanstvo (pohan, paganus znamenalo: dedinčan, nevzdelaný), ale žili životom úplne prízemným: užívali si pozemský blahobyť, bavili sa básnickom a politikou, to im bolo viac než viera, milosť, sebazápor. Nepokladali za nešťastie, že nechali Paulina bez krstu a bez náboženskej výchovy, ale radosťou oplývali, že sa ho podarilo dostať do školy slávneho básnika Ausonia, ktorý mal dokonca styky s cisárom Graciánom. Paulin sa stal Ausoniovým miláčikom, naučil sa veršovať a čakal na nejaké povýšenie v štátnej službe. Dostalo sa mu ho, keď mal 25 rokov. Ausonius sa stal správcom celej Gallie a Paulinus sa stal konzulom v Kampanii, kde mal mnoho majetkov.

Tam nastala veľká zmena v jeho duši. V mestečku Nólo počul o kňazovi a vyznávačovi Félixovi, ktorý tam po mnohých prenasledovaniach zomrel. Paulin začal porovnávať svoj záhaľčivý život so životom tohto Božieho hrdinu. Znepokojovalo ho to tak, že celé noci nespal. Poznával, aké povinnosti ukladá človeku meno „kresťan“. Bojoval sám so sebou ťažko a dlho. Konečne sa rozhodol, že sa vzdá svojho úradu a vystúpi zo štátnej služby.

Ďalším krokom bolo, že prijal svätý krst. Mal už tridsaťšesť rokov. Úmyselne si zvolil k tejto dôležitej udalosti svoje rodné mesto Bordeaux. Kde ho poznali ako veľkého pána, tam mali poznať, že sa stal skutočným kresťanom. Tu spoznal veľkého biskupa sv. Martina Tourského, ktorý ho uzdravil telesne, ale ešte viac mu svojím príkladom pomohol k úplnému duševnému uzdraveniu.

Jeho manželka Terézia, rodená Španielka, s ním prežila všetky tieto vnútorné premeny. Rozhodli sa, že rozdadajú svoj majetok chudobným a odídu do Španielska, aby tam skryte a v chudobe žili len pre Boha. Keď im zomrel jediný syn, dohodli sa, že sa od seba odlúčia a Paulin bojoval svoj ťažký boj ďalej sám.

Vrátil sa do Nóly. Obyvatelia ho prinútili, že sa dal vysvätiť za kňaza. Svätý Ambróz sa snažil ho dostať k sebe do Milána, ale nebola to Božia vôľa. Zariadil si pri hrobe svätého Félixu samotú, kde sa k nemu pridružili muži, s ktorými žil mníšskym životom pätnásť rokov. Dopisoval si so svätým Augustínom, Hieronymom a Ambrózom.

Zo zvyšku svojho majetku dal vybudovať nový, priestranný chrám, vyzdobil kňazský chór mramorom, klenbu mozaikovými obrazmi a steny malbami zo Starého a Nového Zákona. Paulinova hrdinská obetavosť vzbudila všade veľký obdiv. Augustín hovoril ktorémusi mladíkovi: „Choď do Kampánie do Nóly, uvidíš Paulina, muža veľkého srdca, nadania, bohatstva, ktorý sa zbavil všetkého pozemského a zriekol sa pýchy života!“ Paulín odmietal všetku chválu, hovoriac skromne: „Nič zvláštneho a záslužného som nevykonal; len som odložil bremeno a šaty, ktoré mi vadili na ceste k večnému životu. Veru, my ľudia málo opúšťame, aby sme od Boha dostali mnoho; opúšťame veci pomíňajúce sa, aby sme dostali nepomíňajúce.“ Paulinove meno sa stalo takým známym, že ľudia zo Španielska i z Afriky putovali do Nóly, aby videli Paulina, ktorého s obľubou nazývali „druhým apoštolom Jánom“. Augustín Paulina nazýval „slávou Božou“ a mával radosť, keď počul, že Paulin jeho spisy schvaľuje, ba že je nimi ohromený.

Tak žil Paulín v pokore a zbožnosti 15 rokov. V roku 409 bol zvolený za nolského biskupa. Ako biskup sa neúnavne staral o časné i večné blaho zvereného ľudu. Rozdal všetko, čo mu ešte z niekdajšieho bohatstva zostalo. Keď Gotovia v roku 410 dobyli mesto Nóla a prehľadali Paulinov dom, našli v ňom len úplnú chudobu. Zomrel v roku 431.

Jeho krásne básne sú zabudnuté, ale jedno jeho slovo by nám malo zažiariť vo tme malomyseľnosti a sklúčenosti: **„Nikto sa nedomnievaj, že neveriaci nás predstihujú zbraňami a silou! Boh ich na nás poslal pre naše hriechy, aby v nás hrôzou smrti zjavil pravý život. Dúfajme preto v Boha, našou zbraňou nech je znamenie kríža! Boh bude našou vežou!“**

„Kto sa bojí ľudí, ľahko padne!“

Sv. Eberhard, solnohradský arcibiskup, ku koncu svojho záslužného pôsobenia na Pánovej vinici bol z Božieho dopustenia podrobený ťažkej skúške a navštívený veľkým súžením. Jeho príbuzný, cisár Bedřich I. Rudovous, povstal proti riadnemu pápežovi Alexandrovi III. (1159-1181) a spôsobil v Cirkvi neblahý rozkol. Eberhard stál verne pri pápežovi a bol preto prenasledovaný. V roku 1164 zvolal cisár ríšsky snem vo Würzburgu. Tu prisahal, že nikdy pápeža Alexandra III. neuzná, a žiadal, aby sa tiež všetci prítomní biskupi a kniežatá tohto pápeža odriekli a pridali sa k nepravému pápežovi Paschalovi III.

Biskupi chceli radšej ujsť, než by sa tejto zrady dopustili. Boli však násilím zadržaní a donútení poslúchnuť. Len mohučskému arcibiskupovi Konrádovi sa podarilo tajne ujsť z mesta. Biskupom, ktorí na sneme neboli prítomní, bol poslaný rozkaz, aby do troch nediel zložili prísahu nepravému pápežovi; kto by sa zdráhal, že bude zosadený a vyhnaný.

Eberhard predvídajúc, o čom sa bude na ríšskom sneme jednať, nešiel do Würzburgu. Keď mu bolo rozkázané, aby sa podrobil cisárovej vôli, povedal statočne: „Radšej chcem mať za nepriateľa cisára než pápeža.“ Keď sa o tom cisár dopočul, nariadil ho stíhať, hoci bol jeho príbuzným, a dal jeho územie spustošiť, mesto Solnohrad zapáliť, kláštory vylúpiť, arcibiskupské majetky pobrať a rozdať nekňazom. Ale ani týmto všetkým násilím nedokázal zlomiť apoštolskú vernosť a stálosť veľpastierovu.

Eberhard zomrel v roku 1164.

23. júna

Vigília narodenia sv. Jána Krstiteľa „Drahocenná je pred Bohom smrť jeho svätých.“ (Ž115,15)

Jozef Cafasso sa narodil 15. Januára 1811 v Castelnuove d'Asti v Taliansku chudobným rodičom. Študoval v Chieri. V roku 1833 bol vysvätený na kňaza. Ako lektor prednášal mravouku v Turíne. Okrem toho bol duchovným správcom seminárskeho kostola u sv. Františka Assiského.

Jeho telo bolo neúhladné, hrbaté, ale jeho duša bola veľká. Vo svojej horlivosti pre spásu duší si vzal za úlohu starostlivosť o väzňov. Pripravoval tiež tých, ktorí boli odsúdení na smrť, na popravu. Šesťdesiatim ôsmim takým úbožiakom preukázal posledné služby. Žiadny z nich nezomrel v zatvrdnutosti. S nežnou láskou sa o nich staral a dokázal v ich srdciach vzbudiť takú ľútosť, že keď sa vrátil z popravy, hovorieval: „Chvála Bohu, zasa je jedna duša v nebi, ktorá sa za nás modlí.“ Keď sa jeho priatelia tomu divili, povedal: „Je pravda, mnoho zhršli títo úbožiaci; avšak nepripočítal im Boh ich pokánie a ochotu, s akou prijali smrť ako zadosťučinenie za ich zločiny? Čo otvorilo kajúcemu lotrovi nebo, ak nie jeho ľútosť a odovzdanosť do Božej vôle? Ja som presvedčený, že takýto človek už nemusí ísť do očistca.“

Aby mnohým ľuďom získal túto milosť, zložil modlitbu: „**Pane, Bože môj, už teraz prijímam akýkoľvek spôsob smrti, ako sa Tebe bude páčiť, so všetkými jeho úzkosťami, útrapami a bolesťami s úplnou odovzdanosťou a ochotou.**“ Žiadal svätého Otca, aby na túto modlitbu boli udelené plnomocné odpustky v hodine smrti. Pius IX. Dovolil tieto odpustky päťsto osobám, Pius X. ich rozšíril na všetkých kresťanov.

Jeho zvláštna láska patrila mládeži. Preto podporoval vždy podniky svätého Jána Bosca s vytrvalou horlivosťou. Neopustil ho, i keď všetci pochybovali, áno, ani vtedy nie, keď ho chceli dať do ústavu pre choromyseľných. Podporoval tiež „malý dom Prozreteľnosti“ bl. Kottolenga. Jemu tiež zanechal svoje skromné úspory.

Svätec, ktorý toľko ľudí pripravil na smrť, dostal za to od Boha milosť šťastnej smrti. Dňa 23. júna stál pri jeho smrteľnej posteli svätec Don Bosco, jeho žiak a priateľ. V chudobnej izbičke bolo hlboké ticho. Zdalo sa, že umierajúci už nepočuje modlitby, ktoré mu predriekavali. V poslednom okamihu však umierajúci kňaz otvoril oči, vzpriamril sa, pozdvihol ruky k nebu, usmial sa blažene a tak odovzdal svoju čistú dušu Stvoriteľovi.

Keď dňa 23. júna 1860 oznamovali zvony smrť tohto päťdesiatročného muža, trúchlilo celé mesto a široké okolie pre neho ako pre svätca. Dňa 22. júna 1947 bol Píom XII. prehlásený za svätého.

24. júna

Narodenie sv. Jána Krstiteľa
„Moje myšlienky nie sú vašimi myšlienkami.“
(Iz55,8)

Ako nočné motýle v noci, tak prichádzali v zlých dobách na duše myšlienky proti Bohu. „Bože, prečo to dopúšťaš, že nepravosť víťazí? Prečo netrestáš zlo? Prečo nechávaš trpieť, áno, zahynúť nevinných?“

Odpoveď na takéto myšlienky nám dáva pohľad na život sv. Jána Krstiteľa. Pánov predchodca bol plný lásky k Bohu. Z lásky k Bohu šiel na púšť, tam žil životom obety. Aby pre Boha získal duše, opustil púšť a šiel k Jordánu a hlásal pokánie. Nebál sa nadutých farizejov a saducejov. „Pokolenie zmijí, kto vám ukázal, ako uniknúť budúcemu hnevu?“ Už je sekera priložená ku koreňom stromu. Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, bude vyťatý a hodený do ohňa.“

Moc jeho kázania bola tak veľká, že sa poslucháči dávali krstiť v rieke Jordán vyznávajúc svoje hriechy. Tiež Kristus prišiel, než začal konať svoj učiteľský úrad, na miesto k Jordánu, kde Ján krstil, aby bol od neho pokrstený. Ján pokrstil Ježiša Krista a uvidel nad Jeho hlavou otvorené nebo a Ducha Svätého zostupujúceho v podobe holubice. Boh Otec vydal hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie.“ (Mt3,17)

Verejná Jánova činnosť však potom už netrvala dlho. V Galileji vládol vtedy Herodes Antipas, muž oddaný vášňam, ktorý vstúpil do hriechneho zväzu s Herodiadou, manželkou svojho brata Filipa, vtedy ešte žijúceho. Ján Krstiteľ, nepoznajúc strach, vytýkal mu tento hriech. Preto bol uväznený v Machajrskej pevnosti pri Mŕtvom mori.

Herodes mal svätca v úcte, pretože od neho počul pravdu. Avšak jeho nepravá manželka zahorela nenávisťou proti Jánovi a nemala pokoj, dokiaľ nebol uvrhnutý do žalára.

Čo by sme si mysleli my, keby sa nám prihodilo niečo takéto? Snáď: „Bože, prečo si to dopustil? Hľa, ja som chcel pracovať pre tvoju slávu a pre spásu duší. – A teraz som tu v žalári odsúdený k nečinnosti: Prečo necháš víťaziť zlo?“

Ján zostal pevný vo viere, ale jeho učeníci nie; tí už kolísali. Preto ich Ján poslal ku Kristovi s otázkou: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ Keď im Ježiš vydal svedectvo, že je očakávaný Mesiáš, obrátil sa k zástupom a opýtal sa ich: „Čo ste vyšli vidieť na púšť? Trstinu zmietanú vetrom? ... Áno, hovorím vám, on je viac než prorok!“ (Mt11)

A aký bol koniec Jána Krstiteľa? Herodes urobil v deň svojich narodenín hostinu. Keď však vošla dcéra Herodiady a tancovala, zapáčila sa Herodesovi a tým, ktorí s ním stolovali. Kráľ povedal dievčine: „Žiadaj si od mňa, čo chceš, a dám ti.“ A veľmi jej prisahal: „Dám ti všetko čo si len zažiadaš hoc aj polovicu svojho kráľovstva.“ Ona vyšla a vravela svojej matke: „Čo si mám žiadať?“ A tá jej povedala: „Hlavu Jána Krstiteľa.“ Hneď utekala dnu ku kráľovi a žiadala: „Chcem, aby si mi hneď dal na mise hlavu Jána Krstiteľa.“ Kráľ sa zarmútil, ale pre prísahu a kvôli spolustolujúcim ju nechcel sklamať. Hneď poslal kata a rozkázal priniesť jeho hlavu. Ten odišiel, vo väzení ho sľal, priniesol na mise jeho hlavu, odovzdal ju dievčaťu a dievča ju dalo svojej matke. (Mk6,21-28) Svätý Hieronym hovorí, že Herodias, aby sa pomstila za pokarhanie, prepichla ihlicou jazyk zomrelého svätca.

Ak sa pozeráme zo svetského pohľadu na život a smrť Jána Krstiteľa, musíme povedať: „Aký to biedny koniec! Zvíťazila nepravosť! Človek, ktorý mohol toľko dobrého vykonať, musel zomrieť a ľudia, ktorí len hrešili a hodovali na úkor iných, tí zvíťazili! Kde je spravodlivosť a múdrosť Božia?“

Dnes je sv. Ján už na večnosti. Dnes je vo svetle večnom. Hlásať Božie slovo je niečo veľké. Avšak trpieť pre Boha je niečo väčšie. A život svoj obetovať, to je najväčšie. Nie vonkajšia činnosť a úspechy robí skutok veľký, ale vnútorný úmysel a obetavá láska. Dnes sv. Ján vidí zástupy ľudí, ktorí povzbudení jeho príkladom zostali pevní vo viere a v protivenstvách.

Na večnosti je tiež Herodes i Herodias i hodovníci a majú svoju odplatu. Naučme sa i na prítomnosť hľadieť okom večnosti.

25. júna
Viliam, opát
Blahoslavený Ivan, prvý český pustovník

V tichom údolí na Lodenickom potoku neďaleko Tetína, opodiaľ hradu Karlštejn, sa skrýva dedinka „Svätý Ján pod Skalou“. Tu stojí budova bývalého benediktínskeho kláštora s pútnickým chrámom, v ktorom je hrob najstaršieho českého pustovníka bl. Ivana a jeho pamätná jaskyňa.

Meno Ivan, obvykle v cirkevnom staroslovanskom jazyku a dodnes bežné u Rusov a Juhoslovanov (u Srbov tiež Jovan), znamená Ján.

Podľa spoľahlivých správ bol Ivan synom panujúceho charvátskeho kniežat'a, neznámeho mena. Pohrdol leskom trónov a všetkými pôžitkami tohto sveta a prišiel do Čiech, kde si vyhľadal útočisko v skalných roklinách Lodenického potoka. Tu prebýval mnoho rokov osamote v jaskyni a slúžil Bohu sebazáporom a modlitbou, majúc pri sebe laň, ktorej mliekom sa živil.

V tom čase sa Kristovo učenie šíriло v Čechách horlivou snahou kniežat'a Bořivoja I. i jeho svätej manželky Ľudmily. Jedného dňa si vyšiel Bořivoj s loveckou družinou na lov do lesnatej krajiny v okolí hradu Tetín, na ktorom prebýval. Tu vysledili chrti Ivanovu laň, a knieža postreliac ju šípom z luku, hnal sa za ňou až na breh Lodenického potoka, kde pod vysokou stráňou vytekal prameň sviežej vody. Naraz vykročil zo skaly zostarnutý muž, zarastenej tváre, priodetý dlhými hrubými šatami a zvolal: „Bořivoj, prečo si zabil moju laň?“ Knieža sa zľakol, úctivo pristúpil a povedal: „Kto si a čo tu robíš?“ Vážny starec odvetil: „Som Ivan z Charvát a pustovníčim na tomto mieste už štyridsaťdva rokov, slúžiac Bohu. Do dneška ma tu nikto nevidel, okrem teba. A toto zviera mi bolo dané od Boha k výžive.“ I pozval ho knieža na blízky hrad Tetín hovoriac: „Prosím ťa, Boží sluha, poď so mnou, dáš mojej manželke požehnanie a okúsiš pokrm!“ Pustovník odvetil: „Ak Boh dá, stane sa. Pošli mi kňaza! Vezmi laň, rozdeľ ju na kusy a obetuj chudobným, nech títo prosia Pána za naše duše.“

Bořivoj vrátiac sa na hrad, poslal Ivanovi kňaza Pavla i koňa. Ivan však nevysadol na koňa, ale išiel na Tetín peši; vstúpil do svätyne, bol prítomný na najsvätejšej obeti a prijal velebnú Sviatosť Oltármu. Po službách Božích mu boli v kniežacom dome predložené chutné pokrmy a nápoje, on však neokúsiac ničoho, lámal Bořivojovi a Ľudmile chlieb Božieho slova a požehnajúc im, vrátil sa na svoju púšť. Pred odchodom poprosil ešte kňaza Pavla, aby ho navštívil v jaskyni. I prišiel k nemu Pavol na tretí deň a našiel ho chorého; zaopatril ho svätými sviatosťami. Zakrátko potom Ivan zosnul v Pánovi asi v roku 882. Jeho telo dal Bořivoj čestne pochovať na pustatine, kde žil a Bohu slúžil. – Na počesť bl. Ivana bola zriadená v roku 1725 družina českých pustovníkov (Ivanitov), ktorá v roku 1782 zanikla.

26. júna

Ján a Pavol, mučeníci

„Stoj pevne vo viere.“

Ján a Pavol, rodní bratia, boli komorníkmi u dcéry cisára Konstantína Veľkého Konstancie. Konstancia im zverovala veľké čiastky peňazí pre chudobných a trpiacich. Keď sa Julián Odpadlík ujal vlády, obaja bratia zložili svoje úrady, nechcejúc mať spoločensť so zradcom kresťanskej viery. Nadarmo ich Julián prehováral, aby sa opäť ujali svojich úradov; dával im desať dní na rozmyslenie. Odpovedali: „Urob, cisár, ako by už tých desať dní uplynulo; lebo vedz, že teba nasledovať nebudeme.“ Rozdajúc všetok svoj majetok, pripravovali sa k nastávajúcemu boju. Keď lehota uplynula, dostavil sa k nim náčelník osobnej cisárskej stráže Terencius, priniesol so sebou zlatú sošku pohanského boha Joviša a vyzval ich, aby aspoň v súkromí obetovali. Ak sa budú zdráhať, má ich na rozkaz cisára dať usmrtiť. Bratia odpovedali: „Sme ochotní poslúchať cisára v pozemských veciach, nemôžeme ho však poslúchať, keď nám rozkazuje, aby sme obetovali modlám. Klaniame sa jedinému pravému Bohu a Ježišovi Kristovi, Božiemu Synovi, a za neho radi podstúpime smrť.“ Terencius: „Ak sa budete zdráhať obetovať Jovišovi, budete usmrtení. Máte byť zabití v tichosti, lebo vážnosť, ktorá vám prislúcha, keďže ste boli vychovaní v cisárskom paláci, zakazuje, aby ste boli usmrtení verejne.“ Ján a Pavol odpovedali: „Keď je Julián tvojím pánom, ži s ním naďalej v mieri a šťastí, ale my nemáme iného pána, než Boha, ktorého on zavrhol. Sme ochotní poslúchať cisára vo veciach pozemských, ale jeho rozkaz, aby sme obetovali modlám, nemôžeme poslúchnuť. Sme kresťania.“

Terencius dal oboch bratov v nočnej dobe popraviť mečom a ich telá zahrabať. Potom rozhlásil, že oboch poslal do vyhnanstva. Ale ich usmrtenie predsa len vyšlo na známosť ľudu. Dom, v ktorom boli s'atí, bol neskoršie premenený na chrám. Ich mená kňaz vzýva každodenne pri sv. omši pred pozdvihovaním.

27. júna

„Koho Pán miluje, toho kára (tresce).“

(Hebr12,6)

Viliam, gróf z Peilsteinu, manžel bl. Emmy, mal v Korutanoch bane na striebro a zlato. Robotníci týchto baní mali veľké príjmy, preto žili prostopašne. Ľudia v okolí o nich hovorili, že hrajú s diablom kolky.

Gróf sa rozhodol, že k nim pošle ako dozorcov svojich dvoch synov. Títo mladí šľachtici boli často nútení potrestať výbuchy surovosti a nemravnosti robotníkov. Jedného dňa bol jeden robotník pre zvlášť ťažký zločin odsúdený na smrť.

Baníci soptili hnevom. Desať z nich, príbuzní popraveného, prisahali krvavú pomstu. Počkali si na grófových synov a zavraždili ich. Bolesť matky sa nedá opísať. Takmer plačom oslepla a vo dne v noci neodchádzala od hrobu svojich synov.

Avšak miera jej bolesti ešte nebola naplnená, Jej manžel vo svojom hneve tiahol s vojskom proti týmto baníkom. Tí sa zatarasili v lesoch; gróf však ich ohradu dobyl a vinníkov kruto potrestal.

Jeho pomstychtivosť bola síce uspokojená, jeho srdce však nenašlo pokoj; naďalej zostal bezdetným otcom. K bolesti nad stratou synov sa pridružili výčitky svedomia. Nemal pokoja, až sa jedného dňa dal na cestu do Ríma, aby púťou robil pokánie a od Kristovho námestníka dostal rozhrešenie. Rozhrešenie dostal a tým tiež nadobudol pokoj srdca. Ale svoj pozemský domov už nevidel, lebo zomrel na ceste.

Emma sa stala vdovou; chudobná uprostred bohatstva, peňazí a majetkov. Bolesť ju ťažila ako ťažký balvan a zdalo sa, že je čím ďalej tým ťažší. Avšak hľa, pod tlakom tohto balvanu vytryskol krásny prameň: prameň čistej lásky k Bohu a k blížnemu. Povedala si: „Keďže nemám manžela, ktorému by som mohla slúžiť, a keďže nemám deti, ktoré by som mohla milovať, chcem tým viac slúžiť večnému Bohu a chcem tým viac milovať svojich bratov a sestry v Kristovi; celý ľud nech mi je synom a dcérou.“

Rozhodla sa, že postaví katedrálu a kláštor pre rehoľnice a že sama seba i svoj majetok obetuje Bohu.

Čo si zaumienila, to aj vykonala. Sama riadila stavbu a vyplácala robotníkov. A keď bol dóm a kláštor postavený, vstúpila do kláštora a tam ako chudobná, ale šťastná, slúžila Bohu a tak sa pripravila na blaženú smrť. Zomrela v roku 1045.

„Koho Pán miluje, toho kára (tresce); šľahá každého, koho prijíma za syna.“ (Hebr12,6)

„Len krátky čas trpia dobrí; potom dostanú mnoho dobrého. Lebo Boh ich skúšal a zistil, že sú hodní. Vyskúšal ich ako zlato v peci a prijal ich ako celopalnú obeť. (Múdr3,5n)

28. júna

Vigília sv. Petra a Pavla Irenej, biskup a mučeník Ústne podanie

Irenej (česky Lubomír) pochádzal z Malej Ázie. Narodil sa okolo roku 140 kresťanským rodičom. Za učiteľa mal sv. Papiu a sv. Polykarp, ktorý bol učeníkom sv. apoštola Jána. Polykarp poslal Ireneja do mesta Lyon v Gallii a tam bol biskupom Pothinom vysvätený za kňaza. Keď v roku 177 zúrilo prenasledovanie kresťanov, bol i Pothin usmrtený. Jeho nástupcom sa stal Irenej a tak horlivo konal svoj úrad, že sa zanedlho Lyon stalo kresťanským mestom.

Satan však, ako vnikol do raja a zviadol prvých ľudí k pýche, tak sa tiež od počiatku pokúšal urobiť v Cirkvi. Už za čias sv. Ireneja boli ľudia, ktorí si vykladali Sväté Písmo po svojom a oddelili sa od Cirkvi. Títo bludári si dali meno gnosticci. Chválili sa dokonalým poznaním nadprirodzených vecí. Už sv. Pavol o nich hovorí v liste Timotejovi: „Varuj sa sporov falošnej vedy; veď niektorí, čo sa k nej hlásili, odpadli od viery.“ (1Tim6,20-21) Gnostické sekty podkopávali všetku kresťanskú vieru a mravnosť. Tiež do južnej Gallie bolo zavlečené toto bludárstvo a zvlášť niektorí bohatí a vznešené ženy sa ním dali zviazať, nepoznávajúc osladený jed, ktorý sa v ňom skrýval. Proti týmto bludárom napísal Irenej spis „Proti kacírstvám“.

Tam sa píše napríklad o ústnom podaní: „Keby nám apoštoli neboli zanechali žiadne písma, neboli by sme teda prinútení držať sa podania, ktoré odkázali tým, ktorým Cirkev zverili?“ (Kniha III. 4.)

O rímskej cirkvi napísal: „S touto Cirkvou pre jej zvláštnu prednosť sa musí porovnávať každá cirkev.“ (III. 3,2.) Opisuje jednotu Cirkvi: „Túto vieru zachováva Cirkev, hoci je rozšírená po celom svete, s najväčšou starostlivosťou, ako keby bývala v jednom dome; a verí, ako by mala jednu dušu a jedno srdce; a to všetko hlása, učí a hovorí jednoducho, ako by mala len jedny ústa. Lebo hoci jazyky na zemi sú rôzne,

obsah podania je rovnaký.“ „Kde je Cirkev, tam je i Duch Boží.“ A ako by opisoval moderné sekty, ktoré zaplavujú náš nevedomý ľud, píše o kacírstve: „Odcudzili sa pravde, zmietajú sa zaslúžene v rôznych bludoch, ktoré nimi zmietajú. O rovnakej veci zmýšľajú v rozličnej dobe vždy inak a inak, nemajú žiadneho pevného presvedčenia a radšej sú majstrami v hádaní sa, než učeníkmi pravdy.“ Irenej bludy nenávidí, ale blúdiacich miluje. **„Modlime sa z celého srdca za ich návrat; lebo máme omnoho viac túžby po ich spasení než oni sami; naša láska sa im zdá drsná a prísna, pretože tlačí na ich rany, aby vytlačila jed pýchy a márnivosti, ktorým sú naplnení.“**

Irenej mal pre svoju vzdelanosť veľkú vážnosť. Keď v roku 202 nastalo opäť krvavé prenasledovanie kresťanov, bol sťatý mečom.

29. júna

Peter a Pavol, apoštoli

Pokora je balzam pre rany duše

Sv. Peter, pôvodne Šimon, bol rodom z Betsaidy v Galilei, na brehu Genezaretského jazera. Meno jeho otca je Ján (Jonáš), jeho brata Ondrej. Obaja bratia sa živili rybárstvom. Neskôr sa Šimon oženil a prebýval v Kafarnaume na severnom brehu Genezaretského jazera.

Keď mu brat Ondrej rozprával o Ježišovi, že je sľúbený Mesiáš, nadchol sa ohnivý Peter a šiel bez meškania k Ježišovi. Ale očakával Mesiáša viac národného, i keď veril, že Ježiš je Kristus, Syn živého Boha. (Mt16,13-19) Preto nemal žiadne pochopenie pre Pánovo utrpenie. Keď Ježiš predpovedá, že „musí ísť do Jeruzalema a mnoho vytrpieť od starších a zákonníkov i veľkňazov a musí byť zabitý,“ zobral ho Peter stranou a začal mu dohovárať hovoriac: „Odstúp to od teba, Pane, to sa ti nestane.“ Ale Ježiš obrátiac sa povedal: „Chod' mi z očí, satan! Si mi na pohoršenie, lebo nemáš na zreteli Božie veci, ale veci ľudské.“ (Mt16,21-23) Napriek tomu Ježiš miloval Petra pre jeho úprimnú povahu a snažil sa ho vychovať k väčšej a väčšej pokore. S Jánom a Jakubom bol Peter svedkom Jeho oslavy na hore Tábor a vzkriesenia Jairovej dcéry. Pokorne uznával Ježišovu veľkosť. Po zázračnom rybolove povedal: „Odíď odo mňa, Pane, lebo som človek hriešny!“ (Lk5,8) A keď pri poslednej večeri Pán vo svojej nesmiernej pokore chcel apoštolom preukázať najnižšiu službu a umyť im nohy, Peter povedal: „Nikdy mi nebudeš umyvať nohy!“ (Jn13,8) Ale jeho pokora nebola ešte dokonalá. Plný sebadôvery uisťoval Ježiša: „Pane, keby sa všetci pohoršili nad tebou, ja sa nikdy nepohorším: som pripravený ísť s tebou i do žalára i na smrť!“ Ježiš mu však povedal: „Amen, hovorím ti, že tejto noci, skôr než kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ (Mt26,33-35; Lk22,31-34)

Keď bol Kristus zajatý, učenci sa dali na útek. Peter však šiel zďaleka za tými, ktorí odvádzali Pána. I vstúpil do Kaifášovho domu. Sedel vonku na dvore. Pristúpila k nemu jedna služobnica a povedala: „I ty si bol s Ježišom Galilejským.“ Ale on pred všetkými zaprel, hovoriac: „Neviem, čo hovoríš.“ A keď vyšiel k bráne, uzrela ho iná, a povedala tým, ktorí tam boli: „Aj tento bol s Ježišom Nazaretským.“ A opäť zaprel s prísahou: „Nepoznám toho človeka.“ A po malej chvíli pristúpili okolostojaci a povedali Petrovi: „Veru, aj ty si z nich, veď aj tvoja reč ťa prezrádza!“ Vtedy sa začal zaklíňať a prisahať, že nepozná toho človeka. A hneď zaspieval kohút. I rozpamätal sa Peter na Ježišovo slovo, ktoré povedal: „Prv než kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ Vyšiel von a horko plakal. (Mt26,69-75)

Po zmŕtvychvstaní sa Pán pýtal Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma viac než títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa milujem.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky.“ Povedal mu druhý raz: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa milujem.“ Pán povedal: „Pas moje baránky!“ A po tretí raz sa ho opýtal Pán: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma?“ I zarmútil sa Peter a odpovedal: „Pane, ty vieš všetko, ty vieš, že ťa milujem.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce.“ – Trikrát Peter zaprel Ježiša a preto musel trikrát vyznať lásku Spasiteľovi. A ako zadosťučinenie za trojnásobný hriech ukladá mu predobrotivý Spasiteľ, aby pásol jeho ovce, to znamená, aby sa staral o spásu duší. Aké to ľahké a krásne pokánie!

Za vlády krutého Nerona bol sv. Peter odsúdený na smrť na kríži. Z toho sa veľmi radoval, ale pokladajúc sa za nehodného umrieť na kríži tým spôsobom ako Spasiteľ, prosil, aby bol ukrižovaný hlavou dole.

„V jedinej noci zhrušil Peter a potom oplakával svoj hriech po všetky noci. V našej dobe trávia mnohí ľudia mnoho nocí v hriechoch, a myslia si potom, že stačí jediná hodina k oplakávaniu týchto hriechov.“ (Sv. Ján Zlatoušty)

30. júna Spomienka na sv. Pavla, apoštola

Zo všetkých Kristových apoštolov podnikol pre rozšírenie evanjelia najveľkolepejšie práce a získal si utvrdením Cirkvi medzi pohanmi najväčšie zásluhy sv. Pavol.

Šavol sa narodil v Tarze v Cilícii v zámožnej židovskej rodine Benjamínovho pokolenia. Ako rodák slobodného rímskeho mesta Tarzo mal Šavol práva rímskeho občianstva. Vtedy boli v Tarze učené školy, a Šavol sa na nich vzdelal v gréckych vedách. Potom sa odobral do Jeruzalema a učil sa u slávneho Gamaliela Starému Zákonom i jeho ústnym výkladom, ako ich podávala farizejská sekta. (Sk12,3; Gal1,14) Podľa vtedajšieho zvyku sa vyučil okrem toho tiež staniarskemu remeslu. Vyspel na horlivého farizeja, zahorel nenávisťou proti Kristovmu učeniu i proti jeho vyznávačom, pokladajúc ich za novú rúhavú a nebezpečnú židovskú sektu. Keď bol diakon Štefan kameňovaný, Šavol strážil šaty tých, ktorí mučeníka kameňovali, a potom soptiac proti Pánovým učeníkom, sledil po nich a uvrhoval ich s úradným povolením do žalára, a keď boli na smrť odsudzovaní, donášal im rozsudok. (Sk8,3; 26,10; 1Kor15,9) A to mu nestačilo, chodil po školách a sužoval veriacich, donucujúc ich, aby sa rúhali Kristovi, a keď sa rozutekali do cudzích miest, vymohol si plnú moc, aby mohol v meste Damasku v Sýrii pátrať po Kristových učeníkoch a privádzať ich v okovách do Jeruzalema na potrestanie. Avšak cestou do Damasku bol Šavol Ježišom Kristom zázračne obrátený a učiný jeho „vyvolenou nádobou“, aby niesol Jeho meno pred pohanov i kráľov i synov izraelských.

Nemôžeme tu opísať celý bohatý život sv. Pavla. Len jednu cnosť si dnes vezmeme za vzor: jeho horúcu túžbu po záchrane duší.

Hneď po svojom obrátení zostal v Damasku niekoľko dní hlásajúc v židovských školách Ježiša Krista a od tej doby koľko ciest vykonal a koľko vytrpel, aby čo najviac duší zachránil! Sám svoje útrapy opisuje: „Od Židov päťkrát štyridsať rán bez jednej som trpel. Trikrát som bol metlami mrskaný, raz som bol kameňovaný, trikrát som stroskotal na mori. Bol som často v nebezpečenstvách na cestách, na riekach, v nebezpečenstvách od lotrov, od svojich krajanov, od pohanov v meste, na púšti, na mori, medzi falošnými bratmi, v práci, v biede, v mnohých bdeniach, o hlade a smäde, v mnohých pôstoch, v zime a nahote.“ (2Kor11,24-27) A nikdy sa nedal žiadnymi prekážkami vo svojom povolaní zvyklať. „Beda mi, keby som evanjelium nehlásal!“ (1Kor9,16) Z lásky k duším sa im snažil prispôbiť, aby ich získal pre Krista. „Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som všetkých získal pre Krista.“ (1Kor9,22) I svojich krajanov, ktorí ho toľko prenasledovali, miloval tak, že by si prial byť pre nich zavrhnutý, aby ich získal pre Krista. (Rim 9,3)

Pritom mal neopísateľnú pokoru, v ktorej pripisoval všetko, čo robil, milosti Božej, vedomý si svojej slabosti a nedostatočnosti. Pracoval hojnejšie a viac než iní apoštoli a predsa sa nazýval najmenším zo všetkých. „Milosťou božou som tým, kým som, a jeho milosť nebola vo mne márna.“

Nikdy nehľadal svoj osobný prospech, a hoci mohol právom žiadať, aby ho veriaci živili, nechcel im byť na obtiaž a sám si staniarskym remeslom zarábala na každodenný chlieb. (Sk20,34)

Jeho duch bol veľký, lebo všetky tieto veľké apoštolské skutky vykonal, hoci bol na tele slabý a chorý. Trpel ustavičným neduhom, ktorý ho často zle zvieral. Preto hovorí vo svojich listoch o krehkosti a slabosti svojho tela.

Ani keď bol vo väzení, jeho apoštolská horlivosť neochabla. Povolával k sebe veriacich, aby ich poučoval. Písal im listy. V jednom jasavo píše: „Ja som spútaný, ale Božie slovo nie je spútané!“ (2Tim2,9)

V roku 63 bol prepustený na slobodu; i cestoval až k „hraniciam západu“, čím sa rozumie Španielsko. Odtiaľ sa odobral opäť do Malej Ázie, do Grécka a na Krétu. Vrátiac sa do Ríma, bol za Neronovho prenasledovania zajatý a s Petrom uvrhnutý do Mamertinského žalára; po deväťmesačnej väzbe bol na nich vykonaný ortieľ smrti dňa 29. júna 67. Pavol bol sťatý na hranici, vedúcej z Ríma do Ostie.